

POROČILA

SLOVENSKE FRANČIŠKANSKE PROVINCE SVETEGA KRIŽA

LETO 2021 • LXXIV • ŠTEVILKA

2

Iz provincialata

SVETOST	3
---------	---

Iz generalne kurije

SPOROČILO PRAZNEGA GROBA	8
PISMO GENERALNEGA MINISTRA CELOTNEMU REDU ZA BINKOŠTI 2021	10
SPOROČILO ZA MESEC RAMADAN 2021	12
GENERALNI KAPITELJ 2021	14
FRANČIŠKANI NA VATIKANSKEM TEDNU LAUDATO SI'	15
NADŠKOF VITTORIO FRANCESCO VIOLA OFM IMENOVAN ZA TAJNIKA KONGREGACIJE ZA BOGOSLUŽJE IN DISCIPLINO ZAKRAMENTOV	16
KARDINAL TAGLE IN GENERALNI MINISTER PRAZNUJETA TEDEN LAUDATO SI' NA GENERALNI KURIJI	17
INŠTITUT ZA EKUMENSKE ŠTUDIJE SAN BERNARDINO V BENETKAH	19
ČASTITLJIVA BOŽJA SLUŽABNICA ANTONIETTA LESINO	20
FRANČIŠKANI V LIBIJ	21
PROJEKT NAGASAKI! KAJ JE TO?	22

Iz provincialata

DAN PROVINCE V NOVEM MESTU	24
Zapisnik 14. redne seje provincialnega defnitorija	28
Zapisnik 15. redne seje provincialnega defnitorija	29
KRIŽ MED UBOŠTVOM IN ADORACIJO	30
Z MARIJO V PRIČAKOVANJU BINKOŠTI	32
„ODRINI NA GLOBOKO IN VRZI MREŽE“ (LK 5,5).	34
IZ ŽIVLJENJA BRATOV IN SAMOSTANOV	36
POZDRAVLJEN SVETI JOŽEF	36
90 LETNICA P. ANDREJA VOVKA	37
ZAPIS IZ VEČNEGA MESTA	38

Teološki in pastoralni izzivi

SMERNICE ZA DELOVANJE NA TEMELJU DIALOGA	39
CERKEV V SVETU	41
DAN DRŽAVNOSTI	44
IVAN SOJČ (1879 – 1951)	46
GLASBENI PORTRET HUGOLINA SATTNERJA,	47
PRVI, KI JE SEZNANIL AMERIŠKO IN ŠIRŠO DIPLOMATSKO JAVNOST O IDEJI SAMOSTOJNE SLOVENIJE	51

Poročila leto 2021 (LXXIV) številka 2

Izdala: Slovenska frančiškanska provinca sv. Križa
Prešernov trg 4
1000 Ljubljana

Ureja: p. Tadej Strehovec
Odgovarja: p. Marjan Čuden
Redni sodelavci: p. Darko Žnidaršič,
p. Krizostom Komar
br. Janez Papa

Grafična priprava: Tina Bruno, ZBF
Tisk: Demat d.o.o., Ljubljana

IZ PROVINCIALATA

Berilo iz 1. Janezovega pisma (1 Jn 3,1-3)

SVETOST

Preljubi, pogledajte, kakšno ljubezen nam je izkazal Oče, da se imenujemo in smo Božji otroci. Zaradi tega nas svet ne pozna, ker njega ni spoznal. Preljubi! Zdaj smo Božji otroci in se še ni pokazalo, kaj bomo. Vemo, da bomo njemu podobni, ko se prikaže, ker ga bomo gledali, kakršen je. Vsakdo, ki ima to upanje vanj, se očisti, kakor je on čist.

UVOD

Dokument sinode o posvečenem življenju leta 1994 pravi: „Svetniki in svetnice so bili vselej izvir in počelo prenov v najtežavnejših okoliščinah v vsej zgodovini Cerkve. Danes neizmerno potrebujemo svetnike, za kar moramo Boga vztrajno prositi.“ (PŽ, 35).

Na svetost ne smemo gledati kot na lasten »izdelek«, pravi Daigneault, v knjigi Pot nepopolnosti, marveč jo velja razumeti kot Božji dar, ki nam ga izroči v naše prazne, vendar odprte dlani. V tej luči je svetost dosegljiva vsakomur, saj Bog rad daje svoje darove, potrebuje pa seveda našo odločitve in vztrajno sodelovanje. Bog je človeka poklical v bivanje z besedami: »Naredimo človeka po svoji podobnosti in sličnosti« (1Mz 1, 26). Hkrati ga je poklical k svetosti, kar je drugo ime za bogopodobnost. Klic: »Bodite sveti, kakor sem jaz svet!« je star toliko kot človeštvo. Spada k bistvu človeka, ki je Božje delo, Božja stvaritev in njegova podoba.

V zgodovini človeškega rodu so mnogi ljudje sprejeli ta klic kot svojo življenjsko usmeritev in so jo uresničevali. Knjiga Razodetja govori o množici zveličan, ki jih nihče ni mogel prešteti (prim. Raz 7, 9), iz vseh narodov, jezikov in ljudstev.

Svetniki so bili ljudje kot mi. Največkrat si svetnike predstavljamo povsem napačno: obdane z avreolo, povzdignjene, od Boga obdarovane in tako visoke, da ne more nihče do njih. Seveda je svetost milost, je pa tudi pogumno človeško prizadevanje, žilava vztrajnost, neuklonljivost. Pred svetniki niso hodili angeli in pobirali kamenja s poti, tako kakor tudi nam ne. Ni jim bilo prizanešeno s skušnjavami in grehi, tako kot tudi nam ni. Nihče jim ni prihranil bolečine in stiske, bolezni in trpljenja! Celo njihova izkušnja Boga pogosto ni bila nekaj povsem izrednega. To, kar je bilo izredno, je bil njihov odgovor Bogu. Njihov 'da': stoodstoten in zvest.

Prav slednje - zvestoba - je še zlasti težava današnjega časa. Navajeni smo slediti zgolj trenutnim navdihom, toda nikjer nobene dolgoročneje odločitve. In čez dvajset let se čudimo, ko nismo dospeli nikamor. Vrteli smo se v krogu trenutnih želja, občutkov, nagljenj, zamisli.

Kdor se zvesto usidra v Bogu bo obrodil sadove. Na takšen ali drugačen način. Mati Terezija pravi: »Izročite se popolnoma Bogu. Preko vas bo napravil velike stvari pod pogojem, da boste bolj verjeli v Njegovo ljubezen kot v vašo lastno šibkost.«

SVETO PISMO

Iz spoštovanja do Božje svetosti izraelsko ljudstvo ni izgovarjalo Božjega imena. Pri branju Svetega pisma je Božje ime nadomeščeno z nazivom "Gospod" ("Adonaj"). Hebrejska beseda za svetost »kadoš« pomeni teža. Ko z nečkami mečejo v zrak otepeno žito, veter odnese pleve, zrnje pa pade nazaj. To zrnje je

kadoš. Težko. Veter ga ne odnese. Tak je Bog. Kadoš. »Težak«. Svet. Nič ga ne odnese. Vedno je enak. Vztrajen. Zvest. Dober. Vsemogočen. Pravičen. Svet pomeni Božji, popoln, neprimerljiv.

Stara zaveza ljubosumno čuva svetost Boga. Nekaj strašnega je bilo, če je kdo to svetost oskrunil. Preroki ves čas opozarjajo, da je Bog svet in da naj ne teptajo Božje veličastnosti z malikovanjem in nezvestobo. Poleg truda za obredno čistost, pa se v Stari zavezi pojavijo tudi klici k osebni svetosti: »Bodite sveti, kajti jaz, Gospod, vaš Bog, sem svet« (3 Mz). Psalmist se sprašuje: »Kdo se bo povzpел na Gospodovo goro, kdo sme stati na njegovem svetem kraju? Tisti, ki je nedolžnih rok in čistega srca!« (Ps 24, 3-4).

V besedah apostola Petra se razkrije svetost kot jo pojmuje Nova zaveza: »Gospod, h komu naj gremo. Ti imaš besede večnega življenja.« To je izkustvo učencev, ki sta slišala besedo Janeza Krstnika: »Glejte, Jagnje Božje, ki odjemlje grehe sveta«. Šla sta za njim in ostala pri njem. (prim. Jn 1,36.39). Svetost pomeni hoditi za Kristusom, ostati pri njem. Jezus postane merilo svetosti: »Bodite v vsem ravnanju tudi sami sveti, kakor je svet tisti, ki vas je poklical!« (1 Pt 1,15).

Za apostola Pavla so krščeni »po poklicu sveti«, to je »poklicani, da bi bili sveti«. Svetost je dolžnost, ki izhaja iz dostojanstva Božjih otrok. Prvi kristjani so si rekli: »Sveti!«

KAJ JE SVETOST?

Svetost je nekaj posebnega. Je čista zavest krsta. Noben dan v življenju človeka ni tako poln dostojanstva, kot je to krstni dan, ko postane Božji otrok. Na nek način je krst popravek stvarjenja. Svetost pa je v tem, da ta popravek živimo. Svetost je, da živimo naše življenje po prvotni Božji zamisli. Kdor živi svoje krstno dostojanstvo, mu ni treba posebej razlagati, da je življenje čudež in da je naš Bog življenje ljubeči Gospod. Svetost je, da radi živimo! Boga najbolj počastimo tako, da radi živimo.

Biti svet, ne pomeni biti popoln, ampak delati majhne stvari z veliko ljubeznijo. Svetost je odločitev, da bom vsak dan rasel v svoji majhnosti! Svetost je dobrota v praksi, je plemenitost na terenu. Svetost je v tem, da smo prepričani v Kristusovo ljubezen. Svetost je v tem, da drugi vidijo Jezusa v nas. V Združenih državah Amerike so med mladimi izvedli anketo in med drugimi je bilo v anketi vprašanje: »Katera oseba vam predstavlja Kristusa?« Sedemdeset odstotkov jih je odgovorilo »Mati Terezija!«

Svetost je stremljenje k pristnosti, ne toliko k popolnosti. Biti popoln pomeni, ne toliko iskati Boga, ampak, da se damo Bogu najti. Svetost je, da pustimo Bogu, da nam da svojo moč. Svetost pomeni zaljubiti se v nekoga, ki biva znotraj nas.

KAJ JE NAMEN SVETOSTI?

Svetost je edina kariera h kateri nas je poklical Bog. Svetniki odsevajo večno lepoto. Zaslužni papež Benedikt XVI. poudarja, da so svetniki najboljši vodniki k

Bogu. Skupaj z lepoto so najboljši dokaz za Boga. Svetniki in svetnice so bili vedno studenec in izvir preno ve v najtežjih okoliščinah skozi vso zgodovino Cerkve. Noben človek se ne bo spreobrnil h Kristusu zaradi cerkvenega prava, apostolskih nuncijs, velikanskega cerkvenega aparata, ampak zato, ker je srečal svetost.

Svetnik je tisti, ki lahko celemu svetu pove naslov Boga. Namen svetosti je drugim sporočati kje Bog biva.

Svetost ohranja notranje življenje, brez katerega se bo človeštvo izpridilo do propada. Pravzaprav samo v svojem notranjem življenju človek najde potrebne zaloge, da lahko živi človeka vredno življenje. Brez dvoja bi lahko mislili, da zdaj ni več ura svetnikov, da je njihova ura že mimo. Toda ura svetnikov pride vedno.

Namen svetosti je pričevanje. Tudi današnji svet nosi v sebi »lakoto po pričevalcih«, saj je že sit vseh vrst igralcev. Po pričevalcu je Kristus prisoten na živ način sredi sveta. Pričevalec uteleša Božjo dobroto, služenje in predanost v odnosih z ljudmi.

Božji služabnik Anton Strle zatrjuje: »Svetniki Cerkve so najbolj pomemben komentar k evangeliju; svetniki so utelešena razlaga učlovečene božje Besede. So dostop k Jezusu Kristusu.«

SVETOST DUHOVNEGA POKLICA

Preverimo svoj poklic. Ali ni postal preveč mirujoč? Poklic posvečene osebe sredi sveta ni nikoli mi-

rujoč: ne izčrpava se v golem spolnjevanju službenih obveznosti in reda, ki se ga držimo v zavesti, da smo izpolnili svojo dolžnost. Gre za nemir poklica, ki želi »več«, ki želi svetost. Želimo več, zato želimo biti nemirni, dokler se naše srce ne spočije v Bogu.

Ko je posvečena oseba preverjala svoj poklic, se ji je zazdelo, da ga je vzela preveč zares in je godrnjala: »Ljudje zahtevajo vedno več. Kako dolgo jim bom še dajala?« Notranji glas ji je prigovarjal: »Dajaj jim tako dolgo, dokler boš sam prejemal od Vsemogočnega. Če bo On nehal, potem lahko nehaš tudi ti!« Tedaj je spoznala, da čas, ljubezen in vse kar je dal ljudem, ni bilo njegovo. Odtlej je dajala še več, kakor je dajal dotlej. Znamenje svetosti duhovnega poklica ni samo nemir, ampak tudi razdajanje, ki ne trguje in nikoli ne reče dovolj.

SPOVED JE NOVI KRST

Naj si človeško življenje prizadevamo še tako določiti, opravičiti odločitve in zabrisati ločnico med dobrim in zlim, se vendarle vsak trenutek gibljemo v polju odločanja med tema dvema skrajnostima. Čeprav nam na vsakem koraku dopovedujejo, da greha ni, da je vseeno, kako se odločamo, nas odločitev za zlo vendarle tako zelo boli. Torej kam? Kam smo namenjeni? Od nas je odvisno, kakšne koordinate bomo vnesli v svojo življenjsko navigacijsko napravo. Od nas je odvisno, s kakšno natančnostjo bomo nastavili senzor za prepoznavanje dobrega in slabega. Od nas je odvisno, koliko moči bomo zastavili za doseg cilja. In cilj? Cilj je svetost.

Največja ovira za svetost je greh. Nekateri nočejo nikoli priznati niti najmanjše sledi šibkosti v sebi. Življenje teh ljudi se zdi navzven zelo velikodušno, saj veliko delajo in so pripravljeni na velike napore; vendar pa so vselej nekoliko togi, v njih je nekaj prisiljenega, manjka jim ponižnosti in sočutja. Če ne bodo sestopili, se bodo nekega dne znašli na robu zakrknjenosti in duhovne zaslepljenosti. (Prim Andre Daigneault, Pot nepopolnosti, Celjska Mohorjeva družba 2006, stran 27).

Za svetost ni treba veliko doseči, ampak veliko izgubiti. Pravi, resnični svetnik je ubogi, ki mu je bilo vse odvzeto, ki prizna svojo bedo in končnost.

ASKEZA

Svetnik ne moreš postati v naslanjaču, z natikači na nogah. Brez odpovedi človek ni svetosti. Nekdo, ki si ne bi hotel ali ne bi bil sposoben postaviti nobenih meja, ki samemu sebi ne bi znal nikoli reči ne, bi se ne mogel v polnosti posvetiti. Tak človek tudi ne bi bil sposoben oblikovati pravega odnosa z drugim: ne v skupnosti posvečenega življenja, pa tudi z Bogom ne. Vedno bi bil namreč na prvem mestu, pravzaprav na edinem mestu on sam. Apostolska spodbuda posvečeno življenje vabi: »Znova je treba odkriti sredstva za askezo, značilna za duhovno izročilo Cerkve in lastne ustanove. Ta so bila in so še pomembna pomoč za pristno napredovanje v svetosti. Askeza, ki pomaga obvladovati in popravljati težnje človeške narave, ranjene z grehom, je resnično neogibna, če hoče po-

svečena oseba ostati zvesta lastni poklicanosti in hoditi za Jezusom. Pot, ki vodi k svetosti, torej vsebuje sprejem duhovnega boja. »Kdor pozna pot svetosti, se vrača in vedno znova spet vrača k askezi, ki jo ta pot zahteva: Živeti v Bogu v sedanjem trenutku življenja. Tako se popolnoma oddaljimo od vsega, kar ni Bog, in se potopimo v Boga, kjerkoli je navzoč. Tedaj naše življenje ni več toliko bivanje, marveč je v polnosti »biti«, ker je v njem Bog, On, ki je.« (Chiara Lubich, Scritti Spirituali/2, Rim 1984, 129). Za zdravo svetost vsakdo potrebuje askezo.

KONTEMPLACIJA

Anselm Grün v knjigi: Vodimo ljudi prebujajmo življenja (str. 113-115) takole pravi: »Pot do svetosti je kontemplacija. V njej menih stopi v notranji prostor tišine, v Božji prostor, kjer Bog biva v nas. Do tega kraja tišine notranje in zunanje zmede nimajo dostopa. Zame je pomembno, da si ob vsaki jutranji meditaciji predstavljam, kako me molitev k Jezusu vodi v ta notranji prostor tišine, kjer v meni biva troedini Bog s svojo usmiljenostjo in ljubeznijo ... Če sem torej skozi vsakodnevno meditacijo v stiku s svojo sredino, imam občutek, da v meni obstaja prostor, ki ne pripada temu svetu ... Povezava s tem notranjim prostorom mi daje mir, sproščenost in zdravo distanco, iz katere se lahko objektivneje odzivam ... Le iz notranjega miru lahko okoli sebe širim mir. In če sem v stiku s tem prostorom tišine, ne izgorim tako hitro. Saj čutim, da v tem prostoru brbota izvir, ki nikoli ne usahne, ker prihaja od Boga. Iz tega izvira lahko zmeraj znova zjamem, ne da bi ga kadarkoli popolnoma izčrpal. Izčrpani ljudje delujejo iz lastne moči in ne iz neizčrpnega božjega vira, ki se v njih pretaka.« P. Anselm te knjige ni pisal kot strokovnjak za duhovna vprašanja, ampak kot ekonom samostana, ki ima zelo razvejano dejavnost in obrača precej denarja.

MOLITEV IN DELO

Pravilo 'moli in delaj' – skladno povezovanje molitve in dela - je ideal krščanskega prizadevanja za svetost.

Carlo Caretto v Pismih iz puščave piše: »Tvoja molitev mora postati bolj uboga. Biti mora bolj preprosta, manj razumska. Postavi se pred Jezusa kot ubožec. Ne skušaj se približati Bogu z razumom, nikoli ti ne bo uspelo. Moli kot ubogi«. V resnični molitvi najdemo veselje in željo po svetosti. Blagor tistim, katerih molitev je molitev ubogega, kajti dano jim je združenje z Bogom! Če nas teži revščina naše molitve, je ta morda še prebogata. V njej je še preveč bogastva, ustavljanja ob samem sebi. Naj bo naša molitev uboga, da ne bomo iskali Božjega prijateljstva samo zaradi ugodja, ki nam ga prinaša, da ga ne bomo prosili samo za njegovo ljubezen, njemu pa prepustili njegov križ. Molitev ubogega je najprej krik: »O Bog, ne bodi daleč od mene! Moj Bog, hiti mi pomagat!« (Psalm 70). Ubogi moramo biti, da se krik naše molitve dotakne Božjega srca, samo v »ubogi« molitvi dovolj korenito spozna-

mo, »da brez Boga ne moremo ničesar storiti!«, kaj šele postati sveti.

Delo povezuje in posvečuje. Jakobovo pismo pravi: »Kakor je namreč telo brez duha mrtvo, tako je mrtva vera brez del« (Jk 2, 26).

Delo je vidna ljubezen. Z delom najbolj konkretno izpolnimo zapoved ljubezni do bližnjega. Ljubezen je ključ do svetosti, ki jo lahko pri delu dosežemo. Usmerja nas k talentom in nam kaže, kako naj jih delimo z drugimi ljudmi.

Blaženi Lojze Grozde: »Današnji svet za svojo rešitev ne potrebuje veliko politikov, znanstvenikov in umetnikov, ampak potrebuje predvsem delavnih svetnikov. Zato hočemo iz sebe izklesati svete katoličane, nepopustljive v načelih in delavne!

Za zgled si vzemimo dr. Janeza Janeža, ki je dejal: »Moje življenje je tu in za bolnike. Za prihodnost imam samo eno željo: med delom bi rad naredil tisti veliki korak z zemlje v večnost«.

Ko razmišljamo o svetosti, ni dovolj zgolj trud, da ne grešimo. Zgodba pripoveduje: »Nekdo je prišel pred Boga in se pohvalil: 'Poglej, moje roke so čiste!' Bog mu odvrne: 'Vidim. Pa tudi prazne!«

SVETI DUH POSVEČEVALEC

Sveti Duh je Božja ljubezen na terenu. Za rast v svetosti ne potrebujemo najprej znanja, ampak ljubezen. Z ljubeznijo se krepijo duhovne mišice. Najmočnejša izkušnja ljubezni je izkušnja Svetega Duha. Govorimo o Njem, pa ne vemo kaj bi z Njim. Sveti Duh velja za nekakšnega »neznanca« v naši veri. Sodobne so besede učencev iz Efeza, ki so apostolu Pavlu odgovorili, da še nikoli niso slišali za Svetega Duha. Ta nevednost kristjanov pred dva tisoč leti ni nekaj, kar bi bilo omejeno na tisto začetno obdobje. Danes tudi mnogi posvečeni ne vedo, kdo je Sveti Duh. Sveti Duh je Bog, ki ljubezen, je Bog, ki nas posveča v Resnici. Tisti, ki nas z Resnico spoznava, je Sveti Duh. Sveti Pavel uči, da nihče ne more reči »Jezus je Gospod«, razen v Svetem Duhu. Sveti Duh pa nas ne le vodi k srečanju z Jezusom, polnostjo Resnice, ampak nam omogoči vstopiti v vse globlje v ljubezensko občestvo z Jezusom in ljudmi. Tega z lastnimi močmi ne moremo doseči. Če nas Sveti Duh ne razsvetljuje od znotraj, je naša ljubezen površinska. Sveti Duh je tisti končni dotik, po katerem nas Bog dosega. Če mi obstajamo, če obstaja svet, če se v nas dogaja svetost – vse to dela Sveti Duh.

Posvečena oseba naj bi mislila in delovala v skladu z Bogom, v skladu s Svetim Duhom. Sveti Duh je neizčrpen vrelec Božjega življenja v nas. Človek je kot popotnik, ki hodi skozi puščave življenja in ga žeja po živi vodi, izvirajoči in sveži, ki bi lahko v globini odžejala njegovo globoko žejo po sve-

tosti. In Jezus nam daje to živo vodo: to je Sveti Duh, ki izhaja iz Očeta in ki ga Jezus izliva v naša srca. 'Jaz sem prišel, da bi imeli življenje in ga imeli v izobilju,' pravi Jezus. Prosimo Gospoda, naj nam Sveti Duh pomaga, da bomo postali skupnost ljubezni, ljubezni do Jezusa, ki nas je zelo ljubil; da bomo postali skupnost »svetih«.

PAPEŽ FRANČIŠEK O SVETOSTI

Posvečene osebe praviloma ne delajo hrupa in ne dajejo slišati svojega glasu po ulicah (Iz 42,2), vendar na skritem živijo sveto in čisto življenje.

Svetosti ni mogoče kupiti. Prav tako se je ne more zaslužiti niti z najboljšimi človeškimi močmi. Ne, preprosta svetost vseh kristjanov, naša svetost v vsakdanjosti, je po papeževih besedah »pot«, ki jo je mogoče prehoditi le s podporo štirih nepogrešljivih elementov. To so pogum, upanje, milost in spreobrnjenje. Nebeško kraljestvo je za tiste, ki imajo pogum, da gredo naprej. Ta pogum pa spodbuja »upanje«, ki je druga pomembna beseda na potovanju, ki vodi k svetosti.

Gre za pogum, ki upa na srečanje z Jezusom. Temu sledi še milost, tretji element, o katerem je Peter zapisal: »Popolnoma zaupajte v milost.« Do svetosti ne moremo priti sami: Ne, je milost. Biti dobri, biti sveti, vsak dan iti v krščanskem življenju nekoliko naprej, za en korak, je Božja milost in zanjo moramo prositi.

Svetost ne pomeni odsotnosti greha, ni njiva brez plevela, ampak je obnovljena strast, pomeni zdaj obnoviti svojo strast do Kristusa in do evangelija. Zdaj. Svetost ni ugasnjena strast, ampak je spreobrnjena strast. Kadar je tukaj ljubezen, se ne moreš zmotiti, saj je očitna, sijoča, neizpodbitna.

Svetniki niso supermeni niti niso bili rojeni kot popolni. Podobni so nam, vsakemu izmed nas. So ljudje, ki so, preden so dosegli nebeško slavo, živeli normalna življenja z radostmi in bridkostmi, boji in upanji. Kaj je spremenilo njihova življenja? Ko so spoznali Božjo ljubezen, so ji sledili z vsem svojim srcem, brez zadržkov in hinavščine. Biti svet ni privilegij peščice, kakor če bi kdo podedoval veliko dediščino. Svetost je poklic za vsakogar. Tako smo vsi poklicani, da hodimo po poti svetosti, in ta pot ima svoje ime in svoj obraz; obraz Jezusa Kristusa.

SKUPNOSTNA SVETOST

Pojmovanje svetosti se v zadnjem času premika z osebne svetosti na skupnostno svetost. Svetost in poslanstvo gresta skozi skupnost, ker se vstali Gospod ponavzočuje v njej in preko nje, jo dela sveto in posvečuje odnose. Mar Jezus ni obljubil, da je navzoč tam, kjer sta dva ali so trije zbrani v njegovem imenu (prim. Mt 18,20)? Bratstvo na ta način postane zakrament Kristusa in prostor srečanja z Bogom, konkretna možnost, da živimo zapoved medsebojne ljubezni. Pot svetosti tako postane pot, po kateri vsa skupnost hodi skupaj; ni samo pot posameznika, ampak je vedno bolj skupno izkustvo: v medsebojnem sprejemanju; v podelitvi darov, zlasti daru ljubezni, odpuščanja in dobrohotnega opomina; v skupnem iskanju Gospodove volje, ki je poln milosti in usmiljenja; v pripravljenosti, da prevzamemo odgovornost drug za drugega.

V današnji kulturni klimi je skupnostna svetost prepričljivo pričevanje, morda celo bolj prepričljivo od svetosti posameznika: izraža trajno vrednoto edinosti, daru, ki nam ga je zapustil Gospod Jezus. (F. Rode, Služba avtoritete in pokorščine, 19).

To pa predpostavlja nekaj zahtev, ki zadevajo rast v posvečenem življenju. Najprej je to zavest, da smo med seboj bratje in sestre. Jezus nas spodbuja k aktivnosti. Kar hočete, da bi ljudje storili vam, tudi vi storite njim. Jezus ne govori o čakanju.

Za skupnostno svetost pričujemo z zvestobo ustanovni karizmi, pa tudi duhovni dediščini province in reda. Vsaka karizma ima namreč v svojem izvoru trojno usmeritev: k Očetu v hrepenenju, v katerem stalno iščemo njegovo voljo; k Sinu, s katerim oblikujemo tesno življenjsko občestvo v velikodušnem služenju Bogu, bratom in sestram; k Svetemu Duhu, ki nas pripravi, da se mu pustimo voditi in podpirati. (prim. PŽ, 36).

ZAKLJUČEK

Med vsemi svetniki v raju je nekdo, ki še ni vpisan mednje. Zate gre! Gospod te po krstu in redovnih zaobljubah kliče k svetosti! Naj ti pomaga, da boš vsak trenutek prepoznaval ta klic. Biti svetnik – to niso litanije vseh svetnikov, pač pa živeti od Božje milosti sredi življenja. Biti svet pomeni resno jemati Boga in se globoko truditi za ljubezen, da obrodi sad. Bratje, vabim vas, da skupaj z množico svetnikov, ki že gledajo Boga, slavnimi in tistimi čisto pozabljenimi, rečete Bogu 'da'. Iskren in zvest.

p. Marjan Čuden

Velikonočno pismo generalnega ministra 2021

SPOROČILO PRAZNEGA GROBA

Predragi bratje, ob tej slovesnosti želim vsakemu od vas zelo blagoslovljeno in sveto veliko noč!

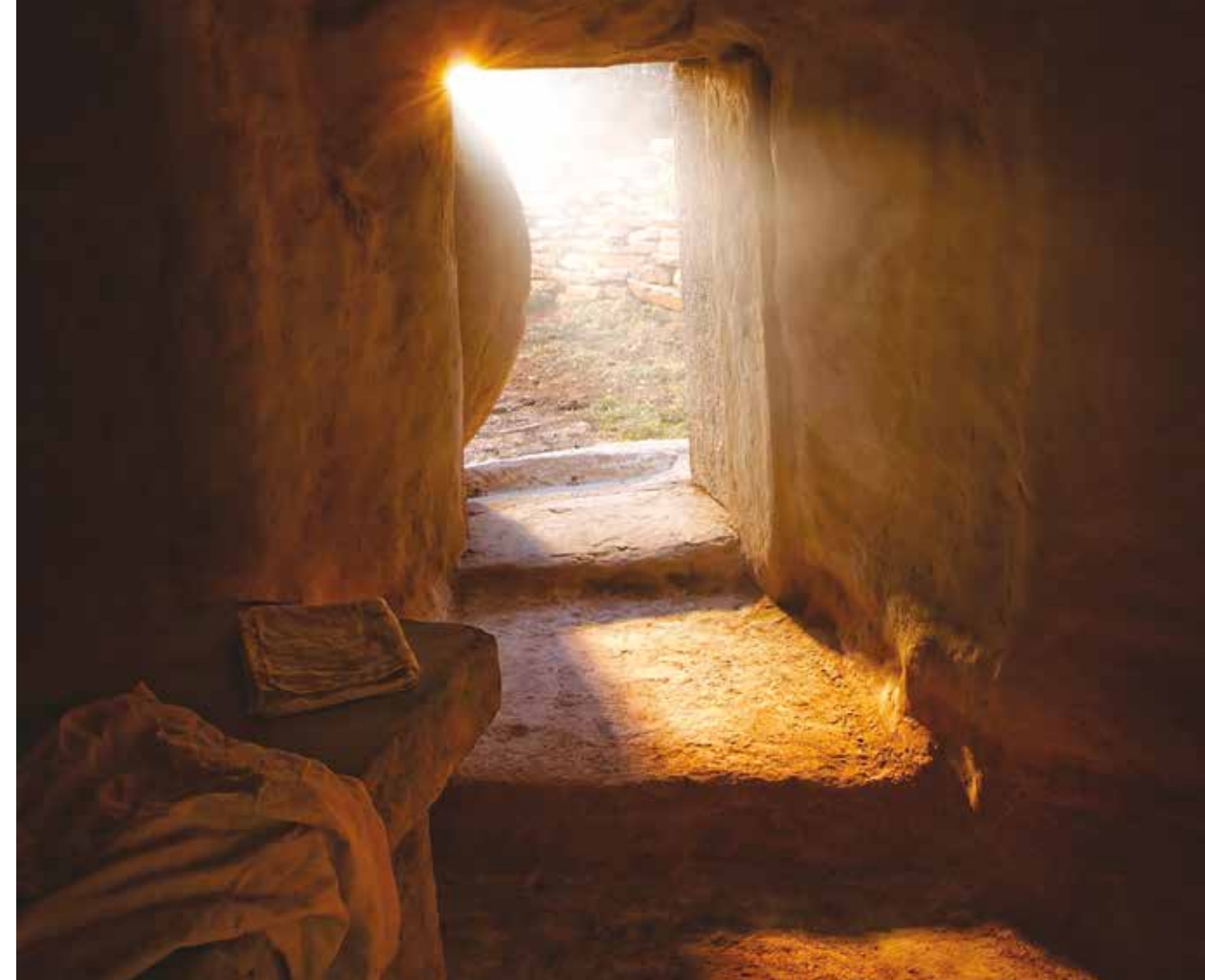
Kot smo slišali v velikonočnem odlomku iz Janezovega evangelija (prim. Jn 20,1-9), so trije Jezusovi prijatelji in učenci zelo različno doživeli izkušnjo praznega groba: Marija Magdalena, Peter in slavni Janezov 'drugi učenec'. Marija je k praznemu grobu prišla, »še v temi«, ki je ena osrednjih teoloških tem v Janezovem evangeliju, gre za boj med svetlobo (pravičnost) in temo (vse, kar ni od Boga). Videti je bilo, da še žaluje za izgubo Učitelja in prijatelja. Najverjetneje se je zato vrnila h grobu, da bi objokovala Jezusovo smrt in iskala odgovore na vprašanja, ki so vznemirjala njen um in njeno srce. Ko pa je zagledala prazen grob, se je v njej vzbudil močan strah, češ da so zlonamerni ljudje ukradli Jezusovo telo. Morda je bil to razlog, da je pohitela nazaj k učencem in jih obvestila o tem, čemur je bila priča.

'Drugi učenec', »ki ga je imel Jezus rad«, je drugi prišel h grobu, ker je prehitel Petra. Morda zato, ker je bil mlajši od prijatelja, ga je pred grobom spoštljivo počakal. Šele potem, ko je Peter prišel za njim in vstopil v grob, si je ta 'drugi učenec' upal vstopiti v častitljivi prostor. Ko je ta 'drugi učenec' končno vstopil, se je v njegovem življenju nekaj spremenilo. Spoznal je, da Bog v Jezusu in po njem počne nekaj velikega, »videl je in veroval«, vendar še ni bilo jasno, kaj so tisti dogodki pomenili in kako mu bodo spremenili življenje.

Mnogi svetopisemski strokovnjaki trdijo, da ta 'drugi učenec' predstavlja vsakogar od nas, posame-

znega učenca vstalega Gospoda Jezusa. Tako kot ta 'drugi učenec', tudi mi v različnih trenutkih življenja hitimo, da bi našli odgovore na vprašanja, ki si jih zastavljamo vse življenje, in ki so postala še bolj očitna v tem času pandemije COVID-19. Morda smo tudi mi skupaj z 'drugim učencem' spoznali v praznini, strahu in izolaciji, ki jih povzroča pandemija, nekaj drugega v življenju, svetu, nekaj, kar zahteva globlje spreobrnjenje, večjo resnico, globoko pravičnost in mir, da bomo resnično lahko 'videli in verovali'. Kaj je bistvo tega videnja in verovanja? Morda prepričanje, da je Bog tu, da je upanje blizu, da je Božja ljubezen v Jezusu, ljubezen, ki se razprostira na vse ljudi in vse stvarstvo, močnejša od nevarnosti pandemije, nevarnosti bolezni in smrti!

Tretja priča teh dogodkov je Peter, tisti, ki je zatajil Jezusa med sojenjem, obsodbo in križanjem. Morda je njegov molk posledica njegove krivde, sramu in velike slabotnosti. Ti občutki pogosto sprožijo molk. Bil je le eden izmed mnogih učencev in prijateljev, ki so Jezusa zapustili v najtežjih trenutkih. Peter ni izpovedal vere kot 'drugi učenec'. Zbral je informacije in se nato vrnil tja, kamor so se Jezusovi učenci in prijatelji zatekli. Verjetno so se nato pogovarjali o tem, kar so videli in slišali. Vendar praznina groba, njegovo sporočilo, še ni prodrlo skozi debele zidove, ki jih Peter, Jezusovi učenci in tudi mi, pogosto zgradimo, da bi se zaščitili pred tistim, kar imamo za nevarnost, grožnjo, kar v nas izzove strah, zmedo, jezo in celo obup.

Predragi bratje, raje bi vam spregovoril o drugem delu 20. poglavja Janezovega evangelija, ki so ga po mnenju mnogih svetopisemskih strokovnjakov dodali pozneje, kot bi želeli razložiti nerazumljivo trpljenje in smrt Jezusa s tem, da so učencem prikazali živo navzočnost vstalega Jezusovega telesa. Verjamem pa, da je to prvo 'srečanje' s praznim grobom pomembno za razmislek o našem doživljanju pandemije COVID-19. Videti je, da se tema razprostira nad zemljo, podobno kot v začetku, preden je Bog iz kaosa ustvaril red (1 Mz 1,2). Skupaj z vsem človeštvom doživljamo nevarnosti kaosa in praznine, ki jih povzroča pandemija COVID-19. Znašli smo se v izolaciji, brez fizičnega stika z drugimi. Morali smo zgraditi 'zidove', ki so nas zaščitili pred neznano, a vedno prisotno nevarnostjo nevidnega organizma, ki nam lahko zelo škoduje – fizično, duševno, duhovno, socialno, ekonomsko in tudi drugače. Ko se pripravljamo na cepljenje, da bi se zaščitili, se zavedamo tudi, da je o virusu še vedno preveč neznanega, da bi lahko sproščeno zaživeli. Temne noči še ni konec.

Velikonočno sporočilo prinaša upanje in vliva pogum vsem, ki izpovedujejo vero v ljubljenega Božjega Sina Jezusa. Prazen grob nam ne daje odgovorov, ampak ustvarja prostor, v katerem si lahko zastavljamo težka vprašanja. Predstavlja prostor, kjer se lahko soočimo z vsem, kar nam povzroča strah, z vsem, kar nas spodbuja, da se odločimo za izolacijo od Boga, drug od drugega in celo od sebe, namesto da bi se odločili za pot do pristnega bratstva z Bogom in z drugimi.

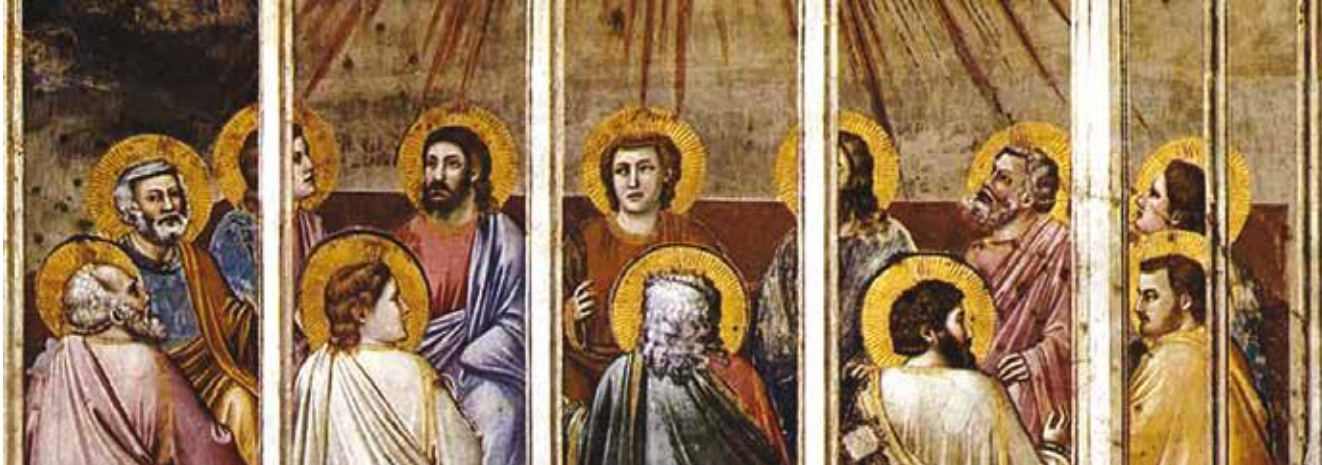
Obljuba vstajenja nam na koncu daje upanje. Vendar to upanje ni le rezultat nečesa, kar prihaja izven nas, iz vere v moč Božje milosti in ljubezni. Na koncu je to rezultat odločitve, ki jo sprejmemo v svojih mislih in srcih, da bomo pozdravili in sprejeli tistega, ki je sprejel smrt, da bi nas vse lahko pripeljal do pristnega doživljanja tega, kaj pomeni biti živ. Jezusovo vstajenje nam daje temeljno izbiro – živeti vsak dan v moči Božje ljubezni, ki je močnejša od krutih, zaslužujočih posledic krivice, razizma, sovraštva, nasilja in duhovne puščave. Ali pa živeti v brezbriznosti, strahu in brezupnosti, ki jih ponujajo vsi, ki nasprotujejo pravičnosti, svetosti, dobroti in resnici.

Naj nas ljubezen in mir, ki jih podarja Jezus vsem, ki mu zaupajo, napolnita z veseljem in okrepi našo odločenost, da sprejmemo križev pot, evangelijsko pot, da sprejmemo celo prazen grob. Tako kot Marija Magdalena, 'drugi učenec' in Peter, tudi mi lahko doživimo, kaj resnično pomeni biti živ v Kristusu Jezusu.

Pošiljam vam blagoslov velikonočnega veselja, predragi bratje, in vam, moje drage sestre klarise in frančiškanke Brezmadežnega spočetja. Še naprej molimo, da bi se Božja ljubeča milost izlila na naš generalni kapitelj.

Cvetna nedelja, 28. marec 2021
Bratski pozdrav v Kristusu in svetem Frančišku,

Br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister in služabnik

Vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom (Apd 2,1-12)

PISMO GENERALNEGA MINISTRA CELOTNEMU REDU ZA BINKOŠTI 2021

**Dragi bratje,
Naj vam Gospod da mir!**

Tradicija že od nekdaj narekuje, da generalni kapitelj reda sovпада z binkošti, v skladu z željo, ki jo je sv. Frančišek izrazil v besedilih, kot je Nepotrjeno vodilo (prim. FNPVod 18, 2), ponovljeno v Potrjenem vodilu: »V primeru njegove smrti [smrti generalnega ministra], provincialni ministri in kustosi izvolijo naslednika na binkoštnem kapitlju, na katerem se morajo provincialni ministri vselej zbrati tam, kjer določi generalni minister« (FPVod 8, 2). Letos smo zaradi razlogov, ki jih vsi dobro poznamo, ta pomembni dogodek morali prestaviti na julij, v upanju, da nam bodo vladni predpisi in zahteve dovoljevali, da ga izvedemo tedaj.

Dragi bratje, ne bi rad zamudil priložnosti, da bi vas na slovesni praznik binkošti nagovoril in vam zaupal, kaj to bogoslužno praznovanje vzbuja v mojem srcu. Hkrati želim Gospodu in vsem vam predati številne blagoslove, ki sem jih doživel v letih služenja kot generalni minister Reda manjših bratov (prim. FNPVod 17, 17-18). Ob tej *vrnitvi v prvotno stanje* bi želel izraziti globoko in iskreno hvaležnost celotnemu redu, klarisam in koncepcionistkam ter širši Frančiškovi družini, ker ste mi vsak na svoj način pomagali spoznati, da je dar bratstva močno in

učinkovito sredstvo za poslušanje Božjega glasu in izpolnjevanja tega, kar Bog od nas zahteva v zvestobi, vztrajnosti in ljubezni.

Globok odnos, ki ga je ubožec iz Assisija gojil s Svetim Duhom, je vir velikega navdiha. To lahko razberemo iz tega, da je tretja Božja oseba pogosto omenjena tako v svetnikovih svetih spisih kot v hagiografskih virih. (Prim. FNPVod 17,14; LR 10, 8-10; 2LtF 10,48; LM 9,3 itd.). Frančišek je izliv in navzočnost Duha začutil tako močno, da je vodstvo in vodenje reda pripisal Svetemu Duhu, Duha pa imenoval Ministra reda. Kot pravi Tomaž Čelanski: »Pri Bogu, je govoril [Frančišek], <ni pristranskosti in Sveti Duh, generalni minister vere, počiva tudi na revnih in preprostih.> Te besede je resnično želel vključiti v Vodilo, a papeški pečat, s katerim je bilo Vodilo že potrjeno, mu je to preprečilo« (2 Čel 145).

Ta opazka življenjepisca me še zlasti preseneča, ker je v nekem smislu to odkrita povezava s prizorom, opisanim v Apostolskih delih, ki je eno od predpisanih besedil za praznovanje binkošti: »Potem so se jim prikazali ognjeni jeziki, ki so se ločili in prišli nad vsakega od njih. In vsi so bili napolnjeni s Svetim Duhom« (prim. Apd 2,2). Beseda *vsi*, ki se pojavi šestkrat, je

ključna za naše razumevanje avtorjeve namere, da označi vseobsegajočo izkušnjo: *vs*a hiša (v. 2); *vsi* so bili napolnjeni s Svetim Duhom (v. 4); *vsi* narodi (v. 5); *vsi* tisti, ki niso Galilejci (v. 7); *vsi* jih slišimo, kako govorijo (v. 11); *vsi* so bili osupli (v. 12). Poleg tega se tudi beseda *vsak* ponovi trikrat, kar potrjuje to močno zamisel o vključenosti in željo po čim širšem sodelovanju v izkustvu Duha. Frančišek meni, da je izliv Duha blagoslov za vse, ker ... »pri Bogu ni pristranskosti« (2 Čel 145).

To misel bi želel še nekoliko razviti, ker sem v času služenja kot generalni minister, videl, da si moramo še naprej neutrudno prizadevati za boj proti temu, kar papež Frančišek v svoji okrožnici Hvaljen, moj Gospod imenuje kultura odmetavanja. To je neposredno povezano z drugo temo, ki jo izraža besedna zveza »globalizacija brezbrčnosti« (prim. Poslanica svetega očeta Frančiška ob praznovanju 49. svetovnega dneva miru, 1. januarja 2016). Oba pojava izhajata iz razizma, ksenofobije in pojava populističnih osebnosti, ki razglašajo, da so to mesijanski časi, ko je mogoče vzpostaviti družbo, kakršna bi morala biti, in to tudi spodbujajo. Tako razmišljanje me zelo skrbi, saj ga počasi sprejemamo in se začne v nas razraščati kot ljuljka med pšenico (prim. Mt 13,24-52). Dramatično razdeli politično okolje naših držav in tudi ogroža integriteto naših družb in družin. Trka celo na vrata nekaterih naših krajevnih bratstev.

Odlomek iz Apostolskih del, ki pripoveduje o izrednem delovanju Duha, jasno osvetljuje to resničnost, ker se dogodek dogaja v okoliščinah, ki so izredno raznolike – polne raznolikosti, razlik, odtenkov in načinov bivanja, ki ne priznavajo enotnosti. Gre za situacijo, za katero so značilni pluralizem, raznolikost in gibanje (hrup, podoben močnemu vetru, v. 2). Nič ne miruje, vse se giblje, nekaj se dogaja, nekdo prihaja. *Vsi, napolnjeni s Svetim Duhom so začeli izražati ... kar jim je dal Duh* (prim. v. 4).

Binkoštni dogodek je poleg tega, da predlaga značilni scenarij starozavezne teofanije, povezan tudi z drugimi trenutki, ko Duh določeni pomembni osebi na poseben način pomaga (npr. Janez Krstnik, Lk 1,15; Elizabeta, Lk 1,41; Zaharija Lk 1,67; Peter, Apd 4,8; Savel, Apd 9,17, 13,9). Vendar pa je za polnost Duha, ki jo apostoli doživljajo v Apd 2,4, značilno nekaj izjemnega. Binkošti pomenijo začetek cerkvene zgodovine, novo pot, ki jo je že oznanil Jezus, na kateri bo vsak dan do konca sveta navzoč med svojimi učenci (prim. Mt 28,16-20). Ob dejanju Svetega Duha, torej ognjenih jezikov, ki so se »razdelili« in »obstali« nad vsakim, se takoj spomnimo na »karizmatični« dar, ki so ga apostoli prejeli, da bi lahko oznanjevali in izpolnjevali poslanstvo. Ogenj, simbol Božje navzočnosti brez primere, kaže na Božjo željo, da bi zajel – skorajda použil – celotno navzočo skupnost, uspel pregnati vsako senco strahu in vlil notranjo moč, ki je sposobna spremeniti srca navzočih in tako ustvariti pristno občestvo.

Papež Frančišek pravi: »Ko se počutimo dobro in udobno, gotovo pozabimo na druge (nekaj, česar Bog Oče nikoli ne naredi), ne zanimajo nas njihove

težave, trpljenje in krivice, ki se jim dogajajo ... In naše srce podleže brezbrčnosti: medtem ko se sam počutim dobro in udobno, pozabim na tiste, ki se ne počutijo dobro« (prav tam. Poslanica za 49. svetovni dan miru). Po grozljivem umoru Georgea Floyda v Minnesoti v ZDA 20. maja 2020 je val reakcij prišel do izraza marsikje po svetu. Prišlo je do javnih protestov, ki so segali od Minneapolisa (ZDA) do Manausa (Brazilija), od New Yorka do Johannesburga, od Pariza do Džakarte. Na žalost moramo priznati, da so sistematični rasizem, razredna diskriminacija, kastni sistem in druge vrste izključevanja prisotni tudi v našem redu in Cerkvi.

Imel sem priložnost prebrati nekaj pričevanj, ki so mi jih poslali bratje, v katerih govorijo o svojih izkušnjah z rasizmom ali izključevanjem v družbi in v samem redu. Pripovedujejo o velikem ponižanju, občutkih, da so bili izdani, in globokih razpokah v strukturi bratskega občestva. Zgodbe, ki jih pripovedujejo naši bratje, razkrivajo tudi resničnost, da smo si preveč pripravljeni zatiskati oči pred neposrednimi ali posrednimi kršitvami človekovega dostojanstva. Binkošti, ki jih praznujemo danes, pred nas postavljajo izziv radikalnih zahtev. Kličejo nas, da bi se »zbudili« in ugledali resničnosti okoli sebe in v sebi, da bi se prej zavedeli tistih struktur in dogodkov, ki izražajo stališča, neposredno v nasprotju z našo človeško, krščansko in frančiškansko poklicanostjo. Sveti Duh nas poziva, da temeljito spreobrnemo um, srce in delovanje (prim. Ef 4,23-32) in sprejmemo Božjo vizijo celotnega človeštva in ustvarjenega vesolja. Binkošti nas opozarjajo, da so *vsi* dobrodošli, *vsi* spoštovani, *vsi* vabljeni, da prispevajo svoje edinstvene in posebne prispevke, *vsi* imajo enako dostojanstvo in usodo. Dar Duha je »blagoslov za vse, ker ... pri Bogu ni pristranskosti!«

Dragi bratje, mislim, da bi nas praznovanje binkošti moralo spodbuditi k izkustvom, ki bi omajala temelje naše varnosti in odgnala morebitne notranje strahove, ki jih imamo v zvezi z obračanjem na druge. Binkošti bi nam morale pomagati, da odpremo oči (prim. Lk 24,13-35), da bi cenili bogastvo raznolikosti, uživali v čudoviti raznolikosti oblik, barv, načinov, miselnosti, pristopov, mnenj in stališč. Če se še vedno bojimo stopiti iz območja udobja ali ustvarjati kraje, kjer bomo lahko sodelovali na različne načine, gledali, spoštovali in presojali, je zdaj čas, da se odpremo za »Gospodovega Duha in Njegovo sveto dejavnost« (prim. LR 10, 8).

Še naprej molimo za bližajoči se generalni kapitelj, da nam bo Gospodov duh, pravi generalni minister reda, podaril čas milosti in navdiha za dobro reda, Cerkve in sveta, v katerem bivamo.

Vesele binkošti!

**Br. Michael A. Perry, OFM
Generalni minister in služabnik**

13. aprila 2021 (1442 po hidžri)

SPOROČILO ZA MESEC RAMADAN 2021

Našim bratom in sestram muslimankam po vsem svetu:

Salam alejkum! Mir z vami!

V imenu Posebne komisije za dialog z islamom Reda manjših bratov vas z velikim veseljem še enkrat pozdravljam, ko se začenja sveti mesec ramadan.

Od začetka pandemije COVID-19 je minilo več kot leto dni. Osebnosti izgube in stiske, ki smo jih vsi prestali, so bile boleče in velike in morda še trajajo, vendar zaupamo v Boga (*Allāh swt*), ki nam obljublja: »prihodnost bo boljša od preteklosti« (*al-Ḍuḥā* 93.4) in »resnično, v stiskah je tolažba« (*al-Sharḥ* 94.5). Mnogi ste ramadan praznovali predvsem po svojih domovih, brez sorodnikov in prijateljev. Čeprav je zdaj cepivo vse bolj na voljo, ukrepi za javno zdravje in socialna distanca še naprej omejujejo vaš skupni *suhur* in *iftar* – in omejujejo možnost za mnoge od nas v frančiškanski družini, da bi praznovali konec posta z vami, kot smo to pogosto počeli v preteklosti. Zelo veseli bomo, ko bomo lahko vsi spet svobodno in v celoti praznovali svoje svete praznike.

Resnično znamenje Boga, ki je najbolj sočuten (*al-Raḥmān*), najbolj usmiljen (*al-Raḥīm*), najmodrejši (*al-Hakīm*) in najbolj velikodušen (*al-Karīm*) je, da praznovanje ramadana letos znova v času, ko kristjani praznujemo velikonočni čas in ko toliko vernih ljudi po vsem svetu – Judov, hindujcev, sikhov, budistov, džainistov in bahajcev – obhaja svete praznike. Ko se zahvaljujete in slavite Boga, ker vam je razodel sveti

Koran, bo vse človeštvo, tako se zdi, slavilo in častilo Boga, vsak na svoj edinstveni način.

Na žalost pa se tudi v tem času pandemije, ko se moramo v skrbi in sočutju obrniti drug k drugemu, nekateri vse bolj obračajo drug proti drugemu zaradi razlik v veroizpovedi, narodnosti, rasi, nacionalni identiteti in politični ideologiji. Celo ljudje, ki imajo skupno nacionalno identiteto, se s sovraštvom in nasiljem obračajo proti svojim rojakom. To je greh zoper Božji načrt za njegovo stvarstvo. Kot nam v svetem Koranu pravi Bog (*Allāh swt*): »Iz moškega in ženske smo vas ustvarili in iz vas naredili narode in plemena, da se lahko poznate. Najplemenitejši med vami je tisti, ki se najbolj zaveda Boga« (*al-Ḥujarāt* 49,13).

Prav v tem duhu vesoljnega bratstva in sestrstva je papež Frančišek oktobra 2020 izdal okrožnico o bratstvu in družbenem prijateljstvu Vsi smo bratje. Navdih za besedilo je bilo njegovo srečanje z velikim imamom al-Azharja Ahmadom al-Tayyebom v Abu Dabiju leta 2019 in Dokument o človeškem bratstvu, ki sta ga izdala skupaj. Papež Frančišek se je v svoji okrožnici znova skliceval na srečanje svetega Frančiška s sultanom al-Malik al-Kamilom leta 1219 kot na primer vesoljnega bratstva, ki presega razlike v »poreklu, narodnosti, barvi kože ali veri«. Ko je spregovoril o vseh dobrih »vernikih«, je zapisal:

»Tudi verniki potrebujemo priložnost za dialog in sodelovanje za skupno dobro in za pomoč najrevnejšim. ... Kot verujoči se čutimo poklicane, da se vrnemo k svojim temeljem in se osredinimo na bistveno: češčenje Boga in ljubezen do bližnjega; nadalje, da posameznih vidikov našega nauka ne jemljemo iz konteksta in tako na koncu ne sprožimo zaničevanja, sovraštva, ksenofobije, zanikanja drugega« (281-2).

V tem istem duhu je nedavno papež Frančišek odpotoval k iraškemu narodu, da bi se srečal s političnimi in verskimi voditelji in spodbudil vse ljudi, naj »gledajo dlje od naših razlik in nase gledajo kot na člane iste človeške družine« in »govorijo drug z drugim iz naše najgloblje identitete otrok enega Boga in Stvarnika« (govor 5. marca 2021).

Na ravninah Ura, s katerih sta Patriarh in prerok Abraham (mir bo mir z njim!) stopila na pot vere, se je papež Frančišek zbral s predstavniki različnih verskih skupnosti – sunitskih, šiitskih, katoliških, pravoslavnih in drugih – kot priznanje poti vere, ki družijo nas vse, čeprav ubiramo različne poti. Kot je Abraham veliko pustil za seboj, da bi odgovoril na Božji klic, smo tudi mi poklicani, »da za seboj pustimo tiste vezi in navezanosti, ki nas zapirajo v lastne skupine in nam preprečujejo, da bi sprejeli brezmejno Božjo ljubezen in druge videli kot brate in sestre. Preseči moramo sebe, ker potrebujemo drug drugega« (medversko srečanje, 6. marec 2021).

Ramadan je čas, ko v katoliško-frančiškanski družini še posebej čutimo vezi vere, ki nas povezujejo z vašo vero, vami, našimi brati in sestrami muslimani, ki nas združujejo skupne molitvene, postne in dobrodelfne prakse, izražene z obrokom, ki ga delimo z drugimi. Spomnimo se *hadisa*, o katerem je pisal Abdullah ibn Amr in je še posebej pomemben v današnjih časih:

Neki moški je preroka vprašal: »Kateri islam je najboljši?« Božji poslanec, naj bosta z njim mir in blagoslov, je odvrnil: »Nahraniti lačne in z mirom pozdraviti tiste, ki jih poznate, in tiste, ki jih ne poznate« (*Ṣaḥīḥ al-Bukhārī* 28).

Naj nas v tem mesecu, ko ta sveti čas na različne načine deli veliko zvestih vernikov, združujejo vezi bratstva in sestrstva kot Abrahamove sinove in hčere. Znova se odločimo, da bomo orodja miru, ki je Bog – *al-Salām*. Želimo vam blagoslovljen ramadan. *Ramadan Mubarak! Ramadan Kareem!*

Br. Michael D. Calabria, OFM,
Posebni asistent za dialog z islamom

Člani komisije za dialog z islamom:
Br. Manuel Corullón, OFM
Br. Ferdinand Mercado, OFM
Br. Jamil Albert, OFM

GENERALNI KAPITELJ 2021

Od 3. do 18. julija 2021 bo v Rimu potekal generalni kapitelj Reda manjših bratov z naslovom *Prenovimo svojo vizijo, sprejmimo svojo prihodnost*.

118 članov kapitlja, ki jih pričakujemo na tem praznovanju našega svetovnega bratstva, se bo zbralo na kapucinskem Mednarodnem kolidžu sv. Lovrenca Brindiškega, ki stoji približno na pol poti med letališčem Leonardo Da Vinci v Fiumicinu in zgodovinskim središčem Rima.

Prihajajoči zgodovinski petnajstdnevni generalni kapitelj v Rimu bo poseben v več pogledih. V sedanjih negotovih časih se manjši bratje zahvaljujemo za dar vere in bratstva, ki sta nekaj gotovega, za izkustva Dobrote in Lepote, ki nas obdajata, in za Upanje, ki večno izvira iz človeškega srca. Prosimo za svoje članke kapitlja in celoten red, da se bomo lahko veselo odzvali na spodbudo v Pismu Efežanom: »Vstani ... in razsvetlil te bo Kristus« (Ef 5,14).

Za vse informacije o generalnem kapitlju 2021 obiščite: <http://ofmcapgen2021.org/en/>

FRANČIŠKANI NA VATIKANSKEM TEDNU LAUDATO SI'

Letošnji Teden Laudato si' je potekal od 16. do 24. maja. Da bi obeležili 6. obletnico izida te pomembne okrožnice, je bilo geslo: »Vemo, da je stvari mogoče spremeniti« (LS 13).

Teden Laudato si' je pobuda, ki jo sponzorira Vatikan prek Dikasterija za služenje celostnemu človeškemu razvoju in spodbuja Svetovno katoliško gibanje za podnebje, s katerim OFM tesno sodeluje. Bližamo se koncu posebnega celoletnega praznovanja pete obletnice okrožnice Hvaljen, moj Gospod, ki je vključeval premišljevanje, razločevanje in dejavnosti – vse to se je dogajalo sredi pandemije COVID-19. S praznovanjem tedna Laudato si' obnovljamo svojo frančiškansko zavezanost družbeni in okoljski pravičnosti, skrbi in spoštovanju stvarstva ter medgeneracijski solidarnosti.

Med številnimi dogodki smo frančiškani posebno vlogo odigrali pri dveh:

➤ 22. maj – festival Laudato si', z naslovom »Pesmi za stvarstvo«

Na tem kulturnem festivalu je bila pozornost posvečena vprašanju izgube biotske raznovrstnosti v svetu. Šlo je za dogodek na spletu, ki so ga predvajali s terase Generalne kurije OFM v Rimu. Med gosti je bil tudi br. Sandesh Manuel, OFM, ki je napisal pesem »Poslušaj veter«.

➤ 23. maj – molitveno srečanje na binkošno nedeljo

Vsi animatorji Laudato si' in tisti, ki delujejo kot evangelizatorji, so se lahko udeležili bogoslužja, ki ga je vodil kardinal Luis Antonio Tagle, prefekt Kongregacije za evangelizacijo narodov, sodelovala pa sta tudi asiški škof Domenico Sorrentino in generalni minister br. Michael A. Perry. Dogodek so v živo predvajali iz svetišča svetega Damiana v Assisiju in iz Generalne kurije v Rimu.

Vir: www.ofm.org

NADŠKOF VITTORIO FRANCESCO VIOLA OFM IMENOVAN ZA TAJNIKA KONGREGACIJE ZA BOGOSLUŽJE IN DISCIPLINO ZAKRAMENTOV

Sveti oče je za tajnika Kongregacije za bogoslužje in disciplino zakramentov imenoval škofa Vittoria Francesca Viola, OFM, dosedanjega škofa v Tortoni in mu hkrati podelil tudi naziv naslovnega nadškofa v Tortoni.

Vittorio Francesco Viola, OFM, se je rodil 4. oktobra 1965 v Bielli (Italija). Po končani srednji šoli je vstopil v Red manjših bratov v Umbriji in obiskoval Teološki inštitut v Assisiju, kjer je končal pet let teolo-

gije. Nato je obiskoval Papeški bogoslužni inštitut na Univerzi svetega Anzelma v Rimu, kjer je 19. februarja 2000 dobil licenciat in nato doktorat iz svetega bogoslužja.

Slovesne zaobljube je dal v Redu manjših bratov v Umbriji 14. septembra 1991 v cerkvi Santa Maria degli Angeli. V duhovnika je bil posvečen 3. julija 1993, v škofa pa 7. decembra 2014.

KARDINAL TAGLE IN GENERALNI MINISTER PRAZNUJETA TEDEN LAUDATO SI' NA GENERALNI KURIJI

Kardinal Luis Antonio Tagle, br. Augusto Zampini in br. Michael Perry so se udeležili molitvenega srečanja, ki ga je v Rimu organiziralo Globalno katoliško podnebno gibanje ob praznovanju tedna Laudato si'. Srečanje je hkrati potekalo tudi v Assisiju s škofom Domenicom Sorrentinom in prek spleta, skrb za širjenje evangelija stvarjenja in skrb za naš skupni dom pa so zaupali animatorjem Laudato si', mladim, pastoralnim delavcem in vernikom na splošno.

»V poslanstvu Cerkve je vsak krščen prejel dar Svetega Duha, ki ga mora razvijati s sodelovanjem v samem poslanstvu,« in po besedah okrožnice Hvaljen, moj gospod, pa je to »skrb za naš skupni dom.« To so bile besede, ki jih je izrekel kardinal Luis Antonio Tagle, prefekt Kongregacije za evangelizacijo ljudstev, v nedeljo v pogovoru za Vatikanske novice o misijonskem poslanstvu, zaupnem animatorjem Laudato si' Globalnega katoliškega podnebnega gibanja, pastoralnim delavcem, mladim in vsem ljudem dobre volje. Papež Frančišek je to sporočil nekaj ur prej v Regina Coeli, ko je govoril o »poslanstvu širjenja evangelija stvarjenja in skrbi za naš skupni dom«.

Molitveno srečanje

V ponedeljek praznujemo šesto obletnico okrožnice papeža Frančiška o skrbi za naš skupni dom, objavljene 24. maja 2015. Med tednom Laudato si', s katerim obeležujemo zaključek posebnega leta, ki ga je papež razglasil, da bi razmislili o dokumentu in ga skušali spraviti v življenje. Kardinal Tagle je vodil molitveno srečanje v Generalni kuriji manjših bratov v Rimu na binkošno nedeljo, ko praznujemo prihod Svetega Duha, s čimer se je začelo poslanstvo Cerkve.

Rim, Assisi in pet celin

Praznovanje, ki je potekalo prek spleta po vsem svetu, se je začelo z besedami asiškega škofa Domenica Sorrentina v video povezavi s svetiščem sv. Dominika v tem umbrijskem mestu. Pojasnil je, da je to kraj, kjer je sveti Frančišek »začel graditi svojo hišo«, ko je odprl svoje srce in se odzval na Gospodov klic k »poslanstvu, dejanjem, prevzemanju pobude«. Rekel je: »Danes ste vi misijonarji: pojdite in popravite naš

skupni dom«, s čimer je nagovoril navzoče animatorje in vse tiste, ki so ga spremljali s petih celin. Dogodek je koordiniral izvršni direktor Globalnega katoliškega podnebne gibanja Tomás Insua.

Razglas za vse čase

V svojem govoru je kardinal Tagle opozoril, da ob binkoštih »vemo, da je vstali Kristus še naprej z nami«. Zaslužni manilski nadškof je pozval vse, naj »bodo priče Njegove resnice v svetu«, celo in še zlasti v času krize zaradi pandemije. Izkusiti Kristusa, je nadaljeval, »pomeni vedeti, da nas spremlja Jezus«, kot je spremljal svoje učence. Poslanstvo je »klic za vse življenje«, »razglas za vse čase« in pomeni »spremljati bližnje«.

Cerkev vedno nagovarja ljudi

Oče Augusto Zampini, pomožni tajnik Dikasterija za spodbujanje celostnega človekovega razvoja in član vatikanske komisije Covid-19, je kardinala Tagleja posnemal rekoč, da je »evangelij stvarjenja povezan s cerkvijo, ki nagovarja ljudi ... ki skrbi za naš skupni dom in bližnje na vseh koncih planeta. V tem je lepota misijonske razsežnosti: prinesiti evangelijsko sporo-

čilo in Laudato si' o skrbi za naš skupni dom in bližnje, v vsak kotiček sveta«, v vsa družbena področja, pri čemer opozarja tudi na to, da papež poziva k »globokim spremembam v gospodarstvu, ki je slabo, ker povzroča neenakosti, socialne bolezni, konflikte in škodo stvarstvu,« je še dodal oče Zampini.

Svetilnik

»Da« misijonarskemu poslanstvu je prišel od animatorjev iz Ria de Janerio, Nairobija, Washingtona, Rima in Assisija, ki so sprejeli odgovornost, da »slišijo krik zemlje in revežev«, nesrečne žrtve trpljenja in pomanjkanja v Indiji, pa tudi v Braziliji, na kar je oče Michael Perry, generalni minister Reda manjših bratov v svojem govoru opozoril: »To so ljudje, ki resnično nosijo križ« in ki jim »moramo dati priložnost«, z očmi, uprtimi v bratstvo in misijonsko poslanstvo. Zadnja obveza pa je povsod izkazovati »dobroto, ljubezen in ponižnost«, da bi bili, kot je poudaril kardinal Tagle ob tem, ko so vsi udeleženci prižgali sveče, »svetilnik v življenju Cerkve in sveta«.

Giada Aquilino | VaticanNews.va

INŠTITUT ZA EKUMENSKESKE ŠTUDIJE SAN BERNARDINO V BENETKAH V ITALIJI

Inštitut za ekumenske študije San Bernardino (ISE) v Benetkah (Italija) že več kot trideset let ponuja tečaje o življenju in teologiji različnih krščanskih veroizpovedi, o zgodovini ekumenskega gibanja in njegovi misli, močno pa poudarja medverski in krščansko-judovski dialog. Izkušnje celotne medverske skupine učiteljev, bogata knjižnica in bogata revija Ekumenske študije lahko ponudijo veliko priložnosti za študij na teh področjih. Jezik poučevanja je italijanski.

ISE je del Teološke fakultete Papeške univerze Antonianum v Rimu in ponuja:

- dvoletni licenciat, predavanja 3 dni na teden, študent prejme diplomu iz teologije s specializacijo iz ekumenskih študij, ki odpira pot do doktorata;

- dva enoletna magistrska študija, tj. iz medverskega dialoga in ekumenske teologije, ki se ju študent lahko udeleži tudi prek spleta, odprta za tiste, ki predhodno niso opravili teološkega izobraževanja;
- Seminarji in prireditve – na spletu in v živo – v različnih obdobjih v letu na temo ekumenizma in medverskega dialoga, pa tudi na temo aktualnih cerkvenih vprašanj.

Inštitut daje študentom in profesorjem z različnih koncev sveta priložnost, da v času šolanja živijo v samostanu S. Francesco della Vigna v Benetkah in negujejo medsebojno znanje ter medsebojne odnose, ki so zelo pomembni za ekumenizem.

ČASTITLJIVA BOŽJA SLUŽABNICA ANTONIETTA LESINO

Sveti oče Frančišek je 22. maja 2021 sprejel njegovo eminenco kardinala Marcella Semerara, prefekta Kongregacije za zadeve svetnikov. Med avdienco je papež pooblastil kongregacijo, da objavi odlok o junaških krepostih božje služabnice Antoniette Lesino iz Male Frančiškove družine, ki se je rodila v Milanu 11. oktobra 1897 in umrla v Brescii 24. februarja 1962.

Častitljiva Antonietta Lesino, delavka iz Milana, se je leta 1926 zaobljubila vodilu Frančiškovega tretjega reda. Leta 1932 se je posvetila »Mali Frančiškovi družini«, svetni ustanovi, ki jo je ustanovil božji služabnik oče Ireneo Mazzotti, OFM. Obdarjena z izrazito kontemplativno naravo, je v polnosti živela karizmo, ki jo je načrtovala soustanoviteljica Vincenza Stroppa, ki je bila učiteljica: »Živeti v združenosti z Bogom v celici duše sredi sveta«. Nekaj let je preživela pri klarisah v

samostanu Trevi v Umbriji (1945-1950), kjer so jo bogatile molitve in bratsko življenje s hčerami svete Klare. Preostanek življenja je preživela v mestu Ome (Brescia), kjer je skrbela za frančiškansko dvorano zadnje večerje »Maria Assunta«, glavno hišo ustanove. Tam je zelo predano sprejemala številne sestre, ki so prihajale na duhovne vaje. V Omeju se je, tako kot že vse od mladosti, po najboljših močeh trudila pomagati ljudem v stiski. Obiskovala in tolažila je bolne in jim kot izučena medicinska sestra nudila potrebno oskrbo. Vsi so jo zato cenili in občudovali njeno veliko dobroto. Umrla je zelo nenadoma, ko jo je 24. februarja 1962 v Brescii, kamor je odšla pomagat bolni sestri, zbil avtomobil. Postopek za njeno beatifikacijo je leta 1969 sprožil generalni postulator, brat Antonio Cairol, OFM.

FRANČIŠKANI V LIBIJI

Od 12. do 17. stoletja so kristjani, ki so jih zajeli pirati in jih prodali v suženjstvo, prinašali krščanstvo v Tripoli v Libiji. Med njimi je bilo tudi manjše število frančiškanov, ki so po osvoboditvi leta 1630 ostali v mestu in ponujali pomoč katoliškim sužnjem. Leta 1643 so v Tripoliju ustanovili frančiškanski misijon, ki ga je leta 1912 Pij XI. povišal v apostolski vikariat.

Versko življenje v Tripoliju je bilo precej močno, zato so leta 1952 začeli s procesijo svetega rešnjega telesa. 1. septembra 1969 je skupina vojaških častnikov pod vodstvom Muammarja Gadafiga prevzela oblast in ustanovila Libijsko-arabsko republiko. Julija 1970 je revolucionarni svet odredil zaplenbo vsega italijanskega in cerkvenega premoženja. Septembra istega leta so izgnali apostolskega vikarja v Bengaziju, katedralo v Tripoliju pa zaprli in spremenili v mošejo. Libijska vlada je dovolila, da so cerkev svetega Frančiška uporabljali katoličani. To je še danes edina delujoča cerkev v Tripoliju.

V času revolucije leta 2011 je veliko bratov in vse ženske kongregacije, razen Misijonark ljubezni, zapus-

tilo državo. Trenutno je v Tripoliju šest sester, apostolski vikar, msgr. George Bugeja OFM in br. Magdy Helmy OFM iz Egipta. V Bengaziju služujeta dva brata: apostolski upravitelj br. Sandro Overend Rigillo OFM in br. Piotr Borkowski OFM iz Poljske.

Zadnja leta niso bila lahka zaradi različnih bojov in nestabilnosti, vključno s položajem migrantov in beguncev. Trenutno se stanje izboljšuje zaradi bližajočih se volitev 24. decembra 2021. Veleposlaništva se znova odpirajo, vračajo se tuji delavci iz Egipta, Italije, Malte, Turčije in drugih držav. Trenutno Cerkev služi Filipincem, Nigerijcem, prebivalcem Južnega Sudana ter drugim manjšim skupnostim, ki prihajajo iz Indije in Slonokoščene obale.

Frančiškani v Libiji iščejo dva brata, enega za Tripoli in enega za Bengazi, ki bi lahko vsaj eno leto tam opravljala duhovniško službo, zaupano redu. Znanje angleškega jezika je nujno, saj se v tem jeziku opravljajo bogoslužna praznovanja. Vsi, ki vas bi to zanimalo, ali bi radi dobili več informacij, lahko z njimi stopi v stik prek Urada za misijone in evangelizacijo generalne kurije na e-pošto missgen@ofm.org

PROJEKT NAGASAKI! KAJ JE TO?

Projekt Nagasaki je Mednarodna frančiškanska skupnost miru, katere osnovna zamisel je širjenje in spodbujanje trajnega miru v mestu Nagasaki in po svetu.

Na to zamisel je prišel nekdanji generalni minister José Rodríguez Carballo, OFM, ko je septembra 2010 obiskal Nagasaki med srečanjem vzhodnoazijske konference na Japonskem. Kratko bivanje in doživljanje tega mesta sta v njem navdihnili sanje o mednarodni skupnosti bratov v Nagasakiju, ki bi bila živ dokaz miru in sprave. Japonski frančiškanski provinci je tudi predlagal, naj v ta namen gosti predlagano mednarodno skupnost.

Nagasaki je bil izbran za novi misijon reda, ker so tu leta 1945 odvrgli atomsko bombo, zaradi katere je umrlo več sto tisoč ljudi, vključno z nedolžnimi otroki. Bomba je prinesla opustošenje, globoko žalost in sovraštvo.

Poleg tega je bil Nagasaki v zadnjih stoletjih (od 16. do 19. stoletja) kraj hudih preganjanj in mučeništva, kjer so kristjani zapečatili svojo zvestobo Kristusu z žrtvovanjem svojih življenj. Med drugim je bilo to šestindvajset japonskih mučencev (1597), vključno s prvimi frančiškanskimi misijonarji, sv. Petrom Krst-

nikom in tovariši ter vsemi, ki so jim sledili. Frančiškanska Provinca svetih japonskih mučnikov se je po letih temeljitega razločevanja končno odločila, da bo gostila predlagano mednarodno skupnost. Za začetek te nove mednarodne skupnosti je bilo predlagano, da se zaprosi za sodelovanje vzhodnoazijske konference OFM. Kasneje, leta 2018 sta br. Francis Furusato iz japonske province in br. Antonio Kim iz korejske province, ki sta živela na Japonskem, potrdila svojo pripravljenost in bila uradno dodeljena novemu misijonu, projektu Nagasaki.

Leta 2020 sta se projektu pridružila še dva: br. Bernardo Yang iz kitajske kustodije in br. Alberto Marfil iz filipinske province. Bratje so trenutno del redne skupnosti Nagasaki, kjer ostali trije bratje skrbijo za župnijo in vrtec.

Vsakdanje življenje v bratstvu je osnova in je ključno v tem projektu: živeti kot kontemplativno bratstvo v evangelizacijskem poslanstvu. Kampanjo za ukinitvev jedrskega orožja podpirajo s navzočnostjo svoje frančiškanske skupnosti v Nagasakiju. Bratje so pri svojih mirovnih dejavnostih sodelovali z uradom EAC-JPIC in drugimi agencijami, ki se zavzemajo za iste cilje.

Zdaj so bratje v začetni fazi organiziranja skupnosti in dejavnosti. Za sporazumevanje uporabljajo japonsčino in angleščino. Brata, ki sta prišla zadnja, po več mesecih formalnega študija japonskega jezika v šoli za tuje jezike v Tokiu, obiskujeta še zasebne tečaje pri japonskem bratu v Nagasakiju, da bi izpopolnila jezikovno znanje. Trikrat na teden se zberejo, berejo, premišlujejo in preučujejo spise svetega Frančiška, da bi resnično postali skupnost miru. Bratje bodo tudi skupaj preučevali zgodovino skritih kristjanov in njihovo odkritje na Japonskem, pristop k misijonu zgodnjih frančiškanov na Japonskem – uspeh in neuspeh ter izkušnje preživelih žrtev atomske bombe iz 2. svetovne vojne.

Sledi nekaj možnih projektov skupnosti:

1. Z drugimi, laiki, redovniki in duhovniki deliti življenje, spise in molitve svetega Frančiška Asiškega, človeka in orodje miru, s pomočjo pogovorov, spominov in srečanj.
2. Razviti majhen inštitut za frančiškansko duhovnost, ki se bo posvečal miru, dialogu in spravi. V njem bi se lahko učili od sv. Petra Krstnika in tovarišev o misijskih izkustvih, pristopu in strategijah evangelizacije na Japonskem v 16. stoletju.

3. Poziv k miru: deliti izkušnje ljudi, ki so pretrpeli tragični dogodek in posledice atomskega bombardiranja na njihovo življenje; na frančiškanski način sodelovati pri kampanji proti jedrskemu orožju. Na Facebooku že deluje račun »Nagasaki Franciscan«, ki bo služil kot kraj za komunikacijo v zvezi s projektom Nagasaki.
4. Sprejeti sobrate, ki jih zanima projekt Nagasaki, ki bodo prišli na obisk in ostali za kratko obdobje od treh do šestih mesecev, bodisi zaradi izkušenj ali v okviru sobotnega leta.
5. Nastaniti in usmerjati romarje od blizu in daleč po misijskih stopinjah sv. Petra Krstnika in tovarišev od Kjota, Osake do Nagasakija; pa tudi po poteh različnih svetišč in krajev, kjer so živeli prvi kristjani v Nagasakiju. Preprosta hiša za romarje, ki lahko sprejme od pet do sedem ljudi, stoji v župniji sv. Petra Krstnika, kjer živi skupnost v Nagasakiju.

Da bi bil projekt Nagasaki uspešen, potrebujemo več bratov. Skupnost projekta Nagasaki sprejema brate z vsega sveta. Kogar bi projekt zanimal in bi želel postati del njega, bi moral ostati najmanj šest let. Pri-
dite in se pridružite projektu Nagasaki!

Sreda, 26. maja 2021

Praznovanje 550 letnice prihoda frančiškanov v Novo mesto (1469-2019)

DAN PROVINCE V NOVEM MESTU

Dan province je naš dan, ko se zberemo skupaj frančiškani v čim večjem številu, na kraju, ki je določen s strani definitorija. Tako je bilo določeno za leto 2020, da se dobimo v Nove mesto, kjer smo konec leta 2019 in na začetku leta 2020 praznovali 550 letnico prihoda frančiškanov v Novo mesto. Zaradi svetovne krize glede korona virusa pa je bil dan bratstva naše province prestavljen na letošnji 26. maj 2021. Še dan pred srečanjem je močno deževalo in zjutraj, na dan srečanja, je bilo precej hladno, a se je potem pokazalo sonce, ki nas je prijetno grelo. Bratje iz Novega mesta, ob sodelovanju s provincialom p. Marjanom, smo si zamislili program. Začetek zbiranja je bil med 10. in 10.45, prvi bratje so prišli iz Maribora, potem pa so počasi pričeli prihajati od vsepovsod; na koncu nas je provincial na skupnem obedu v veliki obednici naštel 40.

Ob 11h smo se zbrali v cerkvi sv. Lenarta, kjer nas je najprej pozdravil gvardijan p. Tomaž Hočevar, nato pa je ljubljanski nadškof in metropolit p. Stane Zore, ki je bil tudi med nami navzoč, izpostavil Najsvetejše. Glavno tezo je torej imela molitev pred Najsvetejšim pred katero je provincial p. Marjan položil vse naše rane in zahvale. Med največjo rano je izpostavil odhod p. Andreja iz Nazarij v komuno Usmiljeni oče v Medžugorje. Povabljeni smo bili, da molimo za njegovo moč, ki jo bo še kako potreboval pri zdravljenju. Molimo pa tudi za naše osebno spreobrnjenje in svetost. P. Marjan je še močno naglasil služenje, kar si lahko preberete v njegovem zapisu, ki sledi. Molitev, ki je bila sestavljena iz strani provinciala je potekala izmenjaje med teksti in pesmimi. Po blagoslovu je p. Marjan prebral jubilate po različnih sklopih: prve obljube, slovesne obljube in življenjski jubileji. Po vsakem sklopu smo jubilentom zaploskali. Ob koncu molitve in

druženja v cerkvi nas je pozdravil tudi župan mestne občine Novo mesto mag. Gregor Macedonij. Izpostavil je pomembnost bivanja in delovanja frančiškanov v mestu skozi več kot 656 letno zgodovino mesta; predvsem na področju šolstva in vzgoje ter seveda duhovnega poslanstva. (Vojvoda Rudolf IV. Habsburški je 7. aprila 1365 na prostoru, kjer do tedaj ni bilo naselja, na novo ustanovil mesto, ki ga je poimenoval po sebi Rudolfswerth, a so ga ljudje že od vsega začetka naprej imenovali Novo mesto, ker je bilo pač v tistem času res novo. Škofija pa je nastala 7. 4. 2006) Župan je naglasil tudi sedanje lepo in zgledno sodelovanje z občino in sosednimi župnijami. Hitro se je približala 12. ura, ko smo odšli na skupno kosilo v obliki samopostrežnega okusnega menija, ki je bil pripravljen strani Gostišča Loka. V prijetnem druženju smo se zadržali nekje do 14. ure, potem pa so že delo in skrbi odpeljale vsakega na svoj kraj.

Na koncu naj zapišem. Nič posebnega ni bilo. Pa vendar zbrali smo se skupaj, se pozdravili, drug drugega razveselili, predvsem pa je mnogo bratov obujalo spomine na Novo mesto, ko so bili v novincijatu ali so bili kandidati na začetku redovne poti; spet drugi kaplani in župniki pred mnogimi leti. Marsikaj se je od takrat spremenilo. Ob pogledu na vedno več sivih glav je človek imel občutek, da smo kljub vsemu mladi. Zato, naj nas to opogumlja, da bomo z veseljem pričevali rast Božjega kraljestva kjerkoli že smo poslani. Bratje v Novem mestu pa že razmišljamo, kako bomo praznovali 550 letnico, ko je bil postavljen prvi samostan in ob njem cerkev (1472-2022). Dobrodošli pri sv. Lenartu na okljuku sanjave dolenske reke Krke.

p. Krizostom

Št. 023/2021
Ljubljana, 20. april 2021

Zapisnik 14. redne seje provincialnega defnitorija

Štirinajsta redna seja provincialnega defnitorija je bila v torek, 20. aprila 2021.

Zaradi epidemije Covid-19 je seja potekala preko spleta. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, vikar province; defnitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Pepi Lebreht, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj in tajnik province p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela ob 10. uri z molitvijo, ki jo je pripravil p. Marjan Čuden.

1. Srečanje z generalnim vizitatorjem

Provincial je v imenu provincialnega vodstva pozdravil novoimenovanega generalnega vizitatorja p. Darka Teperta in mu zaželel vse dobro pri njegovem odgovornem poslanstvu v naši provinci. Generalni vizitator je pozdravil vse člane provincialnega vodstva ter omenil, da bo novembra začel z vizitacijo bratov po naših samostanih. Trenutno živi v Pazinu in poučuje Sveto pismo na Teološki fakulteti na Reki. Do sedaj je bil vizitator v zadrski in splitski provinci.

2. Sprejem zapisnika 13. redne seje provincialnega defnitorija

Provincialno vodstvo je potrdilo zapisnik 13. redne seje provincialnega defnitorija.

3. Dovoljenje p. Janu Cvetku za enoletno bivanje zunaj province

Provincialno vodstvo je dalo p. Janu Cvetku dovoljenje za enoletno bivanje zunaj province, v okviru katerega bo pastoralno deloval v Nadškofiji Gorica.

4. Sistematski zdravstveni pregledi bratov

Provincial je seznanil provincialno vodstvo o dopisu Nadškofiji Ljubljani, v katerem prosi, da se naše brate vključi na sistematski pregled.

5. Koledar province 2021

12. maj 2021 (sreda): Plenarni svet province na Viču.
26. maj 2021 (sreda): Dan province v Novem mestu.
September 2021: Seminar o sv. Bonaventuri v Ljubljani (br. Jan Dominik Bogataj).

Provincialni kapitelj 2022: od nedelje 27. marca do četrta 31. marca 2022 na Viču (predvidoma).

Naslednja seja defnitorija bo v torek, 25. maja 2021, ob 9h v samostanu Marijinega Oznanjenja v Ljubljani oz. po spletu. Provincialno vodstvo je defnitorialno sejo zaključilo ob 12.40 uri s skupno molitvijo.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

T. Točak Strehovec

Št. 030/2021
Ljubljana, 25. maj 2021

Zapisnik 15. redne seje provincialnega defnitorija

Petnajsta redna seja provincialnega defnitorija je bila v torek, 25. maja 2021.

Zaradi epidemije Covid-19 je seja potekala preko spleta. Seje so se udeležili: p. Marjan Čuden, provincialni minister; p. dr. Robert Bahčič, vikar province; defnitorji: p. Bernard Goličnik, p. Pavle Jakop, p. Pepi Lebreht, p. Ambrož Mušič, p. Niko Žvokelj in tajnik province p. dr. Tadej Strehovec. Seja se je začela ob 10. uri z molitvijo, ki jo je pripravil p. Bernard..

1. Sprejem zapisnika 14. redne seje provincialnega defnitorija

Provincialno vodstvo je potrdilo zapisnik 14. redne seje defnitorija. Provincial je predstavil sprejete sklepe in omenil, da bo generalni vizitator p. Darko Tepert med 1. in 2. junijem 2021 obiskal Ljubljano ter se z njim dogovoril glede organizacije generalne vizitacije in provincialnega kapitlja.

2. Imenovanje tajnika generalnega vizitatorja

Provincialno vodstvo je imenovalo br. Marjana Cvitaka za tajnika generalnega vizitatorja p. Darka Teperta.

3. Potek provincialne vizitacije

Provincial je vodstvo seznanil s potekom vizitacije. Omenil je, da je do sedaj vizitiral vse samostane razen Viča in Maribora.

4. Koledar province 2021

26. maj 2021 (sreda): Dan province v Novem mestu.
September 2021: Seminar o sv. Bonaventuri v Ljubljani (br. Jan Dominik Bogataj).

Provincialni kapitelj 2022: od nedelje 27. marca do četrta 31. marca 2022 na Viču (predvidoma).

Naslednja redna seja defnitorija bo septembra 2021. Provincialno vodstvo je defnitorialno sejo zaključilo ob 13.10 uri s skupno molitvijo.

p. Tadej Strehovec
Tajnik province

T. Točak Strehovec

KRIŽ MED UBOŠTVOM IN ADORACIJO

Dragi bratje, z Vami se želim napotiti v zrenje Kristusovega uboštvja, k premišljevanju o ubožnosti nas vseh, Frančiškovih bratov, in s pogledom tudi na uboge, ki jih imamo vedno med seboj. Iz oživljenja ubožnosti pa naj nas Gospod preko Kalvarije in križa, ki je dovršitev uboštvja in hkrati vrhunec adoracije, vodi v molitev in duha adoracije.

Jezusovo uboštvjo se nam najprej razodene v majhnosti, ko se je Beseda učlovečila in se naselila med nami, v tisti majhnosti, ki je prišla objet človeka in je razkrila Očetovo usmiljeno srce. »Čeprav je bil Jezus Kristus v Božji podobi, se ni oklepal svoje enakosti z Bogom, ampak je sam sebe izničil, tako da je prevzel podobo hlapca in postal podoben ljudem. Po zunanjosti je bil kakor človek in je sam sebe ponižal, tako da je postal pokoren vse do smrti, smrti na križu« (Flp 2,6-8). Apostol Pavel nam odstre Jezusovo uboštvjo v podobi hlapca – Emanuela, ki je Bog z nami, in v poslušnosti Očetu vse do smrti na križu. Jezusova ljubezen gre v izničenje samega sebe in se razlomi pri zadnji večerji v kruhu in v telesu na križu, da bi človeku podarila resnično življenje in ga nahranila za svobodo srca in duha. Jezusovo uboštvjo v presveti evharistiji živi z nami od zadnje večerje tja v večnost: v majhnosti sv. Hostije nas ljubi do konca in uči ljubiti v preprostosti in uboštvu...

Naš sv. oče Frančišek v potrjenem Vodilu pravi: »Vodilo in življenje manjših bratov je spolnjevanje svetega evangelija našega Gospoda Jezusa Kristusa z življenjem v pokorščini, brez lastnine in v čistosti« (2 FVod I,2). Uboštvjo je za sv. Frančiška življenje brez la-

stnine, torej v popolni svobodi za spolnjevanje Gospodovega evangelija. »Sv. Frančišek razume uboštvjo kot celovito zadržanje človekove notranjosti, pri čemer je zunanje uboštvjo izraz notranjega« (Spisi, komentar, Celje 1982). Jezusovo uboštvjo v sveti Pričujočnosti pa sv. Frančišek izpriča v prvem opominu: »Glejte, vsak dan se poniža, prav tako kot takrat, ko je 's kraljevskega prestola' stopil v telo Device. Vsak dan pride k nam v ponižnosti. Vsak dan stopa iz Očetovega naročja na oltar v duhovnikove roke« (FOpom 1,16-18).

Papež Frančišek postavlja uboštvjo v središče posvečenega življenja in poudarja: »Uboštvjo je nekaj temeljnega. Kot hrbtenica. Ključno. Ko manjka uboštvjo, pade vse« (Moč poklicanosti, Družina 2018, 60s).

Pomenljiv vidik uboštvja odkrijemo tudi v duhovnih vajah Jeana Vanier-ja: »... uboštvjo ne pomeni samo materialnega stanja, ampak golost, šibkost, občutek nemoči. (...) Sleherni, ko se čuti razorožen, slaboten, nesposoben in to tudi prizna, je ubog« (Izvirni solza, Družina 2017, 32-33). Jean Vanier navaja še pomenljive besede Carla G. Junga neki dopisovalki, kristjanki: »Občudujem vas, kristjane, ker v nekom, ki je lačen ali žejen, vidite Jezusa. Ko sprejmete tujca ali koga nenavadnega, sprejemate Jezusa. Ko oblačite golega, oblačite Jezusa. Vse to se mi zdi zelo lepo, vendar ne razumem, kako da Jezusa nikoli ne vidite v svoji revščini. Vedno želite delati dobro ubogim, ki so zunaj vas, hkrati pa zanikate ubogega, ki je v vas. Zakaj ne morete videti Jezusa v lastnem uboštvju? V svoji lakoti in žeji? Ali ne vidite, da je v vas bolnik? Da ste tudi vi zaprti v ječo strahu? Da so v vas nenavadne reči: nasi-

lje, tesnoba, stvari, ki jih ne nadzorujete in so tuje vaši volji? V vas živi tujec in gre za to, da ga sprejmete, da ga ne postavite pred vrata, da ne zanikate njegovega obstoja, da veste, da je tam, da ga sprejmete in v njem vidite Jezusa« (Jean Vanier, n.d., 78-79).

Jezus je sprejel uboštvjo učlovečenja in uboštvjo križa, kar ga je vodilo v izničenje – njegovo izničenje pa nam je v križani ljubezni podarilo novo življenje, večno življenje (zoé). »Resnično, resnično povem vam: Če pšenično zrno ne pade v zemljo, ostane samo; če pa umre, obrodi obilo sadu« (Jn 12,24). Jezus sam je pšenično zrno in klas in Kruh; roti nas, naj ne ljubimo življenja na tem svetu, ker bo izgubljeno, in naj mu služimo, naj hódimo za njim, da bomo tam, kjer je on... V Jezusu zato vsako trpljenje, vsaka rana lahko postane dar, izvir življenja, in trpljenje postane rodovitno. Naše skupnosti so utemeljene v uboštvju Kristusovega križa, so položene v rane našega sv. očeta Frančiška, so »zavezne skupnosti« s tolikimi bratimi-mučenci...

»Zelo težko je razumeti in resnično sprejeti, kar je nedvomno bistveno v Jezusovem oznanilu: osebno združenje križa, vstajenja in zaupanja v preizkušnji« (Jean Vanier, n.d., 107).

V globlje razumevanje Jezusovega oznanila nas vodi molitev, resnična molitev. Papež Frančišek nam takole osvetljuje molitev in nas vanjo pogloblja: »Če se ne moli dobro, stvar ne gre naprej. Znati moliti, naučiti se moliti je izredno pomembno. Posvečeno življenje mora imeti resno molitveno življenje. (...) Dobro moliti pomeni pravilno stati pred Bogom, častiti

ga, čutiti potrebo po Njem, ponižno, v zavesti, da si grešnik, sin, brat vseh drugih, predvsem pa brat najslabotnejših. Poslušanje Božjega glasu nam mora pomagati razločevati, kaj se dogaja okrog nas. (...) Moramo moliti Gospoda v Duhu in Resnici.

(...) Običajno uporabimo molitev prošnje ali zahvaljevanja, da se približamo Gospodu. Adoracija pa je nekaj, kar te pred Gospodom sleče in te predstavi taknega, kakršen si. Adoracija pomeni reči: 'Ti si velik, jaz sem nič.' Pomeni biti v Božji pričujočnosti. (...) Mi smo izgubili sposobnost adoracije, kakor smo delno izgubili tudi sposobnost za molitev slavljenja. (...) Adoracija je torej še vedno izziv. Ponovno moramo pridobiti duha adoracije Očeta v Duhu in Resnici. (...) 'Samo ti si svet, samo ti, Gospod, samo ti, Najvišji, Jezus Kristus ...'« (Moč poklicanosti, Družina 2018, 61-62)

Naš sv. oče Frančišek je v globoki adoraciji izpovedal: »Moj Bog in moje vse!« In na Laverni je prejel znamenja Križane Ljubezni, ki je posvetila njegovo uboštvjo, njegovo prepuščanje in izročitev...

Dragi bratje, zdaj je čas za občudovanje Jezusovega uboštvja in za ponotranjevanje, čas je za preverjanje, kje na tej poti smo ... Ob tem nas nagovarja resničnost križa: ali je povišanje križa navzoče v mojem srcu in v moji veri prepričanje, da zares v nikomer drugem ni zveličanja? ... Sklepnik pa bodi lepota adoracije, brata in skupnosti: prepuščanje, zrenje, slavljenje, izročitev ... Aleluja!

p. Marko Novak, ofm

Z MARIJO V PRIČAKOVANJU BINKOŠTI

Mislim, da ni lepše ekleziološke in teološke podobe Božje Matere Marije, kot je tista, ki jo opišejo Apostolska dela z besedami: «Vsi so enodušno vztrajali v molitvi z ženami in z Jezusovo materjo Marijo in njegovimi brati» (Apd 1,14). Marija, ki jo je Jezus s križa na Kalvariji zaupal v varstvo učenca, ki «ga je Jezus imel posebno rad» (Jn 19,26), obdana z apostoli v dvorani zadnje večerje, moli skupno z njimi v pričakovanju prihoda Svetega Duha. Pod križem je sprejela oporoko ljubezni svojega Sina in z njo vse ljudi, ki jih pooseblja Jezusov najljubši učenec (Jn 19,25). Marija postane skrbna voditeljica porajajoče se Cerkve, Kristusovega skrivnostnega telesa, ko je molila skupaj z apostoli in pričakovala prihod Svetega Duha. Krščansko prepričanje in pobožnost sta skozi stoletja častili Marijo kot: Mati učenca, Mati vernikov, to je vseh, ki se prerodijo v Kristusu, Mati Cerkve kot Marijo imenujeta papeža Benedikt XIV. (1740-1758) in Leon XIII. (1878-1905). Papež Pavel VI. je naredil še korak naprej, ko je na zasedanju drugega vatikanskega cerkvenega zbora 21. 11. 1964 slovesno razglasil, v veliko nezadovoljstvo protestantov, Marijo za »Mater Cerkve«. Ob svetem letu sprave 1975 je Apostolski sedež določil votivno sv. mašo na čast bl. Devici Mariji, Materi Cerkve in ta vzklik leta 1980 vključil v lavretanske litanije. Papež Frančišek pa je z namenom, da bi se povečala pobožnost in rast materinskega čuta Cerkve v pastirjih in vernikih določil, da se liturgični praznik bl. Device Marije, Matere Cerkve, vpiše v rimski bogoslužni koledar in sicer za ponedeljek po binkoštnim praznikom, kar pa so nekateri slovanski škofje, med njimi tudi slovenski, z dovoljenjem papeža Pavla VI. obhajali že več let poprej.

Marija, Jezusova mati, ki enodušno in vztrajno moli skupno z apostoli v pričakovanju prihoda Svetega Duha.

V svetem pismu nam ni ohranjena nobena izrecna Marijina molitev, zato ne vemo, kakšna je bila njena molitev. Edina slavilna molitev, ki jo je Marija izrekla, se nam je ohranila v njenem znamenitem slavošpevu Magnificat - moja duša poveličuje Gospoda, ki jo navdihujejo psalmi in pa molitev Ane, Samuelove matere. Naj omenim, da je Magnificat vsak dan molil ali prepeval in razlagal reformator Martin Luther in zapisal, da je »Marija krščanska Cerkve« (Božični govor 1552).

Marija, Jezusova Mati in Mati Cerkve, v tej binkoštni ikoni, postane vzor duše, ki moli in spodbuda, da našo molitev narekuje in spremlja Sveti Duh in končno, da mora naša molitev biti tudi enodušna in vztrajna, kot pravi ap. Pavel: «Neprenehoma molite» (1Tes 5, 17). Brez navzočnosti Svetega Duha v naši molitvi je »Bog daleč, Kristus ostane v preteklosti, evangelij postane mrtva črka, Cerkve postane preprosta organizacija, oblast v njej gospodovalnost, poslanstvo postane propaganda, češčenje postane zarotovanje, krščanska dejavnost postane suženjska morala» (metropolit Ignacij iz Laodiceje, govor 19.7.1968 v Upsali). Apostolska dela prihod Svetega Duha stalno povezujejo z molitvijo. Tudi Jezus dar Svetega Duha poveže z molitvijo: »Koliko bolj bo vaš nebeški Oče dal Svetega Duha tistim, ki ga prosijo« (Lk 11,13). Molitev apostolov, zbranih z Marijo v dvorani zadnje večerje, je prva velika epikleza, slovesen začetek epikletične razsežnosti Cerkve, pravi kard. P. Raniero Cantalamessa.

Marijo, »kot molitveno ženo«, nam najlepše predstavi papež Frančišek v svoji katehezi, dne 18. 11. 2020 in 14. 4. 2021. Zanimivo je, da papež morda povzema misel, ki jo je o sv. Frančišku zapisal Tomaž Čelano, ko pravi, da Frančišek ob koncu svojega življenja ni bil več človek ki je molil, ampak »človek, ki je postal molitev« (Fonti francescane, št.682). Predstavljamo si mladenko iz Nazareta, ki moli, zbrano v tišini Naza-

reta in v stalnem pogovoru z Bogom, ki ji bo kmalu zaupal njeno poslanstvo. Ona je že polna milosti in brezmadežna od spočetja. Marija pripada dolgi vrsti tistih srčnih ljudi, ki jih uradni zgodovinarji ne vključijo v svoje knjige, a s katerimi je Bog pripravil prihod svojega Sina. Marija prepusti Bogu, da On vzame v roke njeno pot in jo vodi, s svojo razpoložljivostjo je poslušna Bogu v vsem. Marijin odgovor Bogu ob oznanilu nadangela Gabriela »tukaj sem«, pravi papež, je »majhen in neizmeren, zaradi katerega poskoči vse stvarstvo...Ni boljšega načina molitve, kot je postaviti se v držo odprtosti kot Marija. To je preprosta molitev, ki pa naše življenje položi v Gospodove roke tako, da nas On vodi. Vsi lahko molimo na ta način. Molitev nas zna pomiriti in narediti razpoložljivega za Božjo voljo.«

Marija je spremljala z molitvijo vse Jezusovo življenje in še naprej spremlja korake nastajajoče Cerkve (Apd 1, 14). Marija moli za Jezusove učence, ki so šli skozi pohujšanje križa, moli s Petrom, ki je Jezusa zatajil in se zaradi tega očitka vesti bridko zjoče, Marija moli z vsemi, ki oblikujejo Jezusovo skupnost bratov in sester, moli z njimi in za njih. Ko Marija moli z nastajajočo Cerkve in spremlja učence pri prvih korakih Cerkve, postane po delovanju Svetega Duha Mati Cerkve, kot je postala po delovanju Svetega Duha Božja Mati. Cerkve pod Marijinim navdihom in zgledom postane »učiteljica molitve in velika šola molitve in vere, kajti dih vere je molitev, v veri rastemo toliko, kolikor se naučimo moliti.« Ne gre samo za osebno molitev, ampak za molitev v skupnosti bratov in sester, ki doživlja posebno Jezusovo navzočnost: kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, tam sem jaz sredi med njimi, pravi papež Frančišek. Morda imamo velik problem vere s sto Jezusovo navzočnostjo v skupnosti, ki je zbrana v njegovem imenu. »Moliti v skupnosti

pomeni poganjati svet naprej«, zatrjuje papež Frančišek. Samostani so središča molitvenih skupnosti in izžarevajo duhovnost in se dan na dan gradi bratska skupnost. To so vitalne celice, ne samo za cerkveno tkivo, ampak za samo družbo. Vse v Cerkvi se rodi iz molitve in vse raste iz milosti molitve. Spremembe v Cerkvi brez molitve niso spremembe Cerkve, so spremembe določenih skupin ljudi, zatrjuje papež Frančišek. Marijina navzočnost je vedno molitev tako v Kani Galilejski kot v dvorani zadnje večerje v pričakovanju Svetega Duha. Marija nikoli ne reče pridite, »jaz bom zadevo rešila«, temveč pravi: »Storite, kar vam bo On rekel. S prstom vedno kaže na Jezusa.« Marija je vse te besede ohranila v svojem srcu in o njih razmišljala (Lk 2, 19). Vse, kar se zgodi okoli nje, konča v premišljevanju v globini njenega srca, da bi šlo »skozi rešeto molitve in bilo z njo preobraženo.«

Papež Frančišek takole konča svojo katehezo o Marijini molitvi in z njegovimi besedami to razmišljanje končujem tudi jaz: »Kako lepo, če smo tudi mi lahko vsaj malo podobni naši Materi. S srcem, odprtim za Božjo besedo, s tihim srcem, s poslušnim srcem, s srcem, ki zna sprejeti Božjo besedo in ji pusti rasti kakor dobro seme Cerkve.«

Uporabljena literatura: Papež Frančišek, Kateheza v sredo, 18.11.2020 in 14.4.2021, Vatican News; Raniero Cantalamessa, Marija, ogledalo Cerkve, Ljubljana 2003; Frederic Manns, Heureuse es-tu, toi qui as cru, Paris 2005; V. Papež, Marija predpoda in vzor Cerkve po nauku II. vatikanskega koncila. Razprava za magisterij v teologiji, Antonianum-Rim 1969, (rokopis).

**Brezje, 30. aprila 2021
p. Viktor Papež**

„ODRINI NA GLOBOKO IN VRZI MREŽE“ (LK 5,5).

Veslanje na globoko in preobilno zajetje rib Jezus naredi za prispodobo, za metaforo duhovnega uspeha tistih, ki ga poslušajo in njegovo naročilo izvršijo. Za vsako prispodobo stoji skrivnostna globina. Tudi človek sam je prispodoba za skrivnostno globino. Zato ne sme postati površen in plitev. Globok postaja človek v mislih, ki so v stiku s skrivnostno globino srca. Tam se srečuje z Bogom. Tja nas vodijo verske prispodobe.

Obstajajo srečanja, ki nas globoko ganejo. Imamo občutek, da smo srečali človeka, v katerem je nekaj svetega. Ob izkustvu takšnega srečanja izrazimo občudovanje do nečesa skrivnostnega, kar izhaja iz te osebe.

Anselm Grün pravi, da je bilo prav takšno srečanje prvih učencev z Jezusom. Jezus jim zada nalogo, da vržejo mreže za ribolov. Ko se njihove mreže proti vsem pričakovanjem napolnijo z veliko količino rib, Peter pade pred Jezusa. V njem spozna nekaj, kar prekaša njegovo doživetje. V njem čuti Božjo skrivnost. Ko izkusi resnično bistvo drugega, je pripravljen svoje življenje popolnoma spremeniti. Pravo srečanje z drugim nam odpre nov začetek!

Kako brezuspešno je lahko celonočno ribarjenje, če je odvisno zgolj od dela s človeškimi naporami. Uspeh se poraja, ko smo poslušni Jezusovi besedi in zaupamo v njegovo pomoč.

Obilni ribji ulov je bil za apostola Petra, poklicnega ribiča, resnično presenečenje. Ves prevzet od Je-

zusovega očarljivega nauka, ki ga je slišal, ko je sedel poleg Jezusa v svojem čolnu in sedaj še prevzet od čudežnega ulova, je prepoznal v Jezusu božje veličastvo. Pred Jezusom se je čutil nevrednega, grešnega, zato je padel pred Jezusa govoreč: »Pojdi od mene, Gospod, ker sem grešen človek. Prav takšnega, kakršnega je bil Peter, grešen, nebogljen in neuk, ga Jezus sprejme in postavi v službo oznanjevalca svojega evangelija.

Vsak, kdor hrepeni po Bogu in ga išče, se mu ta skrivnostni in nedoumljivi Bog razodeva na njemu primeren način. Kdor Boga ne išče in po Njem ne hrepeni, temu se Bog ne more razodeti.

Da bi mi lahko v Jezusu odkrili globine in moč njegove ljubezni, ni varčeval s svojim življenjem. Ničesar ni hotel zadržati zase. Ljubil je do konca, vse dokler se ni povsem izničil v darovanju svojega življenja. Čudovit je Bog v svoji ljubezni. Umrl je od nje. Jezusov križ, ki ga gledamo je edinstveno znamenje, ki nenehno govori: »Glej, kako sem te ljubil!«

Narava je zmeraj lepa, kadar v njej prepoznavamo izvirne sledove Boga – Stvarnika. To lepoto doživljamo vsako jutro, ko nas Bog prebuja in nam podarja z osrečujočo svetlobo obsijano naravo. K nam prihaja po bratih in sestrah, da nam izkaže ljubezen. Iz vsake stvari nam hoče spregovoriti, toda naše oči so velikokrat slepe za to kar je lepo in sad čiste zastojne božje ljubezni. Velikokrat vidimo le to kar nas napolnjuje z nemirom in strahom. Boga, sledov božje ljubezni, ki nenehno skrbi za nas pa ne vidimo, ali pa nismo pri-

pravljene spoznati in se razveseliti... Podobno kot apostolu Petru, bi morala tudi iz naše notranjosti privreti na dan beseda zahvale: »Gospod, ti si svet! Jaz pa sem grešen in nevreden služabnik. Nisem vreden, da se ti približam. Ti si svet, jaz pa tako slaboten! Čudovita so tvoja dela.

Človek je že v raju z grehom skalil lepoto, ki jo je Bog ustvaril. To se dogaja tudi danes. Današnji človek je v svojem napuhu in ošabnosti zmožen vse pokvariti in ne priznati božjega veličastva in ljubezni.

Kot kristjani smo dolžni vsak dan iz hvaležnosti ponavljati: »Bog bodi zahvaljen za vso ljubezen s katero me živiš in za vse s čemer me obdajaš!« Čudovita so božja dela in neizmerna je božja veličina.

Vedno imejmo odprto srce za božje navdihe, da bomo zmožni v globinah svojega srca slišati šepet Vsemogočnega Boga: »Človek, vse to sem ustvaril in naredil zaradi tebe!«

Četudi človeštvo ne bi nikoli priznalo božjega veličastva in ljubezni, se Bog vedno in povsod do neskončnosti razdaja v svoji ljubezni.

Bog, ki se nam je vsega podaril v osebi svojega Sina, pričakuje od nas tako velikodušen odgovor, ki bo imel za mero neizmernost njegove ljubezni. »Ko je ljubil svoje, jim je izkazal ljubezen do konca,« je rečeno o Jezusu. In v tej ljubezni »do konca«, torej v vseobsegajoči ljubezni, spoznamo božjo ljubezen do nas, ki ni prizanesla svojemu lastnemu Sinu, ampak ga je izročil v smrt, da bi mi imeli življenje in ga imeli v izobilju.

Ko je Jezus stopil v čoln življenja Frančiška Asiškega, je Frančišek zapustil svoj dom, svoje zemeljsko bogastvo. Na Jezusovo povabilo je odrinil na globoko in vrgel svoje mreže. Ulov je bil bogat. Frančišek, ki je v svojem mesu čutil bolečine Kristusovega trpljenja, trpljenja, ki je vzvišen izraz Božje ljubezni do nas, je ob premišljevanju Kristusove ljubezni do nas dejal: »Ljubezen ni ljubljena.« In še: »Za Boga ni nikoli dovolj.« Za Frančiška je bil Bog »dobro, najvišje dobro, ljubezen, modrost, lepota, varnost, mir, upanje in radost, vse naše bogastvo...«

Vprašajmo se: Kdo je Bog zame? Kako odgovorjam na njegovo ljubezen? Morda mislimo, da smo za Boga, za Jezusa storili dovolj, ko smo zapustili to, kar je vsak izmed nas zapustil. Morda kot Peter mislimo, da zaslužimo nagrado, ker smo zapustili »nekaj mrež«, morda celo raztrganih. Če mislimo tako, Frančišek tudi nam pravi, kakor je rekel bratu Leonu: »Zapiši in spominjaj se v svojem srcu: Za Boga ni nikoli dovolj.«

Bog se ne zadovolji z delom našega življenja. Bog hoče vse naše bitje, hoče naše srce. In v tem kontekstu nas Frančišek vabi: »Nič naj nas torej ne ovira, nič naj se ne postavlja vmes« (FNpVod 23,10) med tebe in njega. Vedno imej srce obrnjeno h Gospodu (prim. FNpVod 22,19.25).

Maribor, 25. 5. 2021
p. Franc Kovše, ofm

Pozdravljen sveti Jožef,

naš učitelj in naše upanje!
Ti, ki si sodeloval pri odrešenju,
bil romar vere in veroval z dejanji,
ti, ki si daroval dom in srce za Gospoda
in bil priča njegovega prihoda na svet;
ti, ki si pokazal, kako se prisluhne Bogu,
kako se ljubi ženo in zavaruje otroka
in kako se ohranja svetišče družine;
ti, ki svoje vere nisi obešal na veliki zvon,
ampak jo zavijal v veliki molk zaupanja v Boga
in jo pretapljal v dejanja izpolnitve božjih naročil -
naj te posnemamo v tej harmoniji molka in dejanj!

Ti, Jožef, si si upal slediti svojim sanjam,
jih uresničeval z vero in dejanji,
dal Bogu na razpolago svojo svobodo in poklic,
in mu daroval svojo moškost in nežnost –
izprosi nam moči, da bomo sledili svojim sanjam,
pomagaj nam verjeti vanje in jih uresničevati
in naj se v njih izkazuje božja volja!

Ti, Jožef, si se odlikoval s pravičnostjo moža
in imel ušesa srca odprta za božja sporočila,
zato si zmogel v zakonsko bližino sprejeti
svojo nosečo ženo z ljubeznijo moža,
ki je dopustila Duhu, da združi dve človeški srci –
izprosi tega Duha današnjim fantom in možem,
da gradijo družino kot svetišče ljubezni in zibelko življenja!

Ti, Jožef, ki si ljubil svoje delo,
ga združeval z molitvijo in ga spreminjal v blagoslov,
ter ga daroval v ljubezen do žene in božjega sina –
daj, da bi lahko živeli od dela svojih rok,
naš znoj spreminjali v blagoslov
in naj nas delo ne zaslužni in ne izčrpa,
ampak postaja vir rasti in veselja,
da bomo z njim posvečevali vsakdanje življenje!

Ti, Jožef, ki si moral bežati z družino v izgnanstvo,
izkusiti usodo begunca, brezdomca in tujca
in iskati bivališče in delo za svoje,
s svojim begom pa premagal Heroda in rešil otroka –
pomagaj nam, da omehčamo srce in odpremo oči,
da bomo v beguncih prepoznali sveto družino
in velikodušno zaščili najbolj ogrožene in ranjene!

Ti, Jožef, ki si bil na zemlji ikona nebeškega Očeta,
ki si žrtvoval svojo voljo, da si izpolnil božjo,
ki se nisi izgovarjal in modroval, ampak storil naročeno,
ki si poznal žalost ob izginotju otroka –
pomagaj, da svet danes ne ostane brez očetov,
ki bodo otrokom posredovali vero in podarjali ljubezen,
ter jih usposabljali za svobodo in zaupanje v Boga!

Ti, Jožef, kot si ščitil in branil svojo družino -
tako ščiti in brani danes sveto Cerkev,
da bo, kakor ti, zvesto služila Kristusu,
kljub preizkušnjam in iskanju novih poti,
kljub izganjanju iz družbe in iz src ljudi,
kljub pomankanju pastirjev in varuhov,
kljub njeni grešnosti in grožnjam Herodov.

Ti, Jožef, ki si ljubil svojo domovino,
občudoval njene lepote in bogato zgodovino,
pa tudi izkusil zlo okupatorja in izdajalcev.
Ti si se izkazal tudi v zgodovini našega naroda;
kot varuh in priprošnjik si bil v naših preizkušnjah,
zato ti še naprej izročamo v varstvo našo domovino,
vse mlade in ostarele, družine in samske,
duhovnike in redovnike, pa tudi politike in učitelje. -
Daj, sveti Jožef, izprosi pri Bogu za nas,
da se bomo bolje razumeli in v miru živeli
in verjeli ter zaupali vase, da to zmoremo!

p. Pavle Jakop

90 LETNICA P. ANDREJA VOVKA

V nedeljo, 13. junija 2021, na god sv. Antona Padovanskega je naš p. Andrej Vovk dopolnil 90 let svojega življenja. Ob tej priložnosti je bila v cerkvi sv. Ane v Kopru slovesno somaševanje. Po maši je sledilo druženje v samostanskem atriju s slavljen-cem, potem pa kosilo v tamkajšnjem malem atriju. Slavlencu želimo Božjega blagoslova in zdravja.

ZAPIS IZ VEČNEGA MESTA

Ker smo že na sredi drugega semestra v tem akademskem letu in ker se večinoma nahajam v državi, kjer je bilo žarišče okužbe, ki nam je vsem močno spremenila ustaljene življenjske tirnice, vsem z veseljem namenjam nekaj besed o življenju in delu v Večnem mestu.

V mednarodni bratski skupnosti v *Collegium s. Isidori* virus dlje od vratarja – ki je, mimogrede, zaradi po naravi omejenih umskih sposobnosti z dokaj hudimi simptomi prihajal na delo v samostan cel teden, za povrh pa tudi dan po tem, ko je na testiranju prejel pozitiven rezultat (mislim, da je to nekaj dobrega!) – *Deo gratias* zaenkrat ni prišel. Je pa virus ohromel delo številnih ljudi, kar se vidi denimo po mnogih zaprtih trgovinah in zgolj pičici turistov, in v dobršni meri tudi po poteku poučevanja in raziskovanja na tukajšnjih univerzah. Čeprav vsi ugotavljamo, da spletna predavanja ne morejo nadomestiti tistih v živo – posebej še pri poučevanju raznih jezikov –, in čeravno smo mi na patrističnem inštitutu Augustinianum zaradi relativne majhnosti (vse skupaj je le kakih 80 študentov v vseh letnikih) v veliki meri obdržali predavanja v predavalnici, se moreče vzdušje pozna pri motivaciji študentov in profesorjev.

A kljub opisanemu stanju in oteženemu dostopu do knjižnic lahko rečem, da moj študij poteka dokaj uspešno v začrtanem ritmu, obenem pa me veseli, da ostaja nekaj časa tudi za bolj ustvarjalno delo, čigar dva sadova sta med drugim izdaji *Egerijinega potopisa* s študijo o romanjih v pozni antiki (Mohorjeva–TEOF, 2020) in dela *Razlage evangelijskega novoodkrita najzgodnejšega cerkvenega očeta iz nam bližnjega Ogleja* – Fortunacijana, ki je verjetno najstarejši latinski komentar evangelijskega (Mohorjeva–TEOF, 2021). *Invitami ad legendum* (Povabljeni k branju)!

Kljub prijetnosti in naklonjenosti tukajšnjega bratstva je tujina – še posebno v tovrstnih bolj karantenskih okoliščinah – zame zaradi oddaljenosti od domovine in stikov z domačimi ljudmi vsekakor kar močan preizkus, zato sem še toliko bolj hvaležen in vesel vsake pozornosti, sporočila, klica ali stika od doma. *Pax vobiscum!*

br. Jan Dominik Bogataj

SMERNICE
ZA DELOVANJE NA TEMELJU DIALOGA

Iz Priročnika za preučevanje okrožnice Hvaljen, moj Gospod, ki ga je leta 2015 izdala Medfrančiškanska komisija za pravičnost, mir in ohranjanje stvarstva (5. del).

Potem ko je papež Frančišek predstavil svoj pregled na stvarnost planeta in zelo človeških vzrokov za propadanje okolja, v petem poglavju razmišlja o pomembnejših poteh, po katerih bi lahko hodi, »da bi se izvili iz spirale samouničenja, v katero se pogrezamo« (LS 163). Njegov pristop je zasnovan na vrsti dialogov, ki jih je treba opraviti, dialoga o okolju v mednarodni politiki, dialoga za novo državno in krajevno politiko, dialoga za pregledne postopke odločanja, dialoga med politiko in gospodarstvom na poti do polne človečnosti in dialoga med verstvi in znanostjo. Papež podrobneje obravnava vsakega od teh predlaganih dialogov in odpira naslednja vprašanja:

Dialog o okolju v mednarodni politiki. Vse bolj se uveljavlja prepričanje, da je naš planet domovina in da je človeštvo kot ljudstvo, ki prebiva v skupnem domu (LS 164), kar bi nas moralo nagniti k temu, da bi zasnovali skupni projekt za svet in za človeštvo. Čeprav je že nekaj napredka, je globalna zavest o resnosti razmer še vedno slaba (LS 165-170). Papež govori o nujnosti

prevzemanja odgovornosti, ki je »skupna, vendar od primera do primera različna« in radikalnih sprememb, ki jih zahtevajo sedanje okoliščine (LS 170). Poziva k uresničljivim mednarodnim sporazumom. Potrebni so splošni regulatorni okviri, ki bi bili obvezni in bi preprečevali nesprejemljivo ravnanje; dogovoriti se je treba o sistemih upravljanja za ves spekter tako imenovanega splošnega skupnega dobrega (LS 173-174).

Dialog za novo državno in krajevno politiko. Ni dovolj posvetiti pozornosti mednarodnim vprašanjem, ampak je treba določiti tudi zmagovalke in poraženke na državni in krajevni ravni (LS 176). Vlade si ne bi smele delati skrbi predvsem s takojšnjim uspehom, ki ga podpira tudi porabniška družba in ki vodi v kratkoročno rast (LS 178), ampak bolj z dolgoročnimi cilji, ki bi zagotavljali skupno dobro. Sprejeti bi morali zakone, ki bi spodbujali spoštovanje okolja in interese malih proizvajalcev, ki ohranjajo krajevne ekosisteme (LS 179-181). Papež pa je zelo realen glede možnosti za doseganje teh dolgoročnih ciljev in ugotavlja, da »... je treba zahtevati politično odločitev s pritiskom ljudstva« (LS 179).

Dialog in pregledni postopki odločanja. V tem delu papež obravnava problematiko korupcije, ki jo je mogoče učinkovito reševati s preglednimi in skupnimi

političnimi procesi (LS 182). Vsaka presoja vplivov na okolje se mora odvijati interdisciplinarno, pregledno in neodvisno od vsakršnega gospodarskega ali političnega pritiska (LS 183). Papež poziva k dialogu med vsemi družbenimi deležniki, zlasti krajevnimi prebivalci, in ponuja vrsto vprašanj, ki jih je treba zastaviti, da bi zagotovili celosten razvoj (LS 183-185). Poudarja tudi potrebo po uporabi načela preventivnega ukrepanja (LS 186-187). Papež ugotavlja, da je treba v primeru močnih dokazov, da zaradi dejavnosti lahko nastane nepopravljiva škoda, »takoj prekiniti ali spremeniti izvajanje kateregakoli projekta, tudi če ne bi bilo nedvomnih dokazov. Tako se obrne dokazno breme, ker je v teh primerih treba priskrbeti objektivni in odločilen dokaz, da predlagana dejavnost ne bo povzročila hude škode okolju ali tistim, ki v njem prebivajo« (LS 186).

Politika in gospodarstvo na poti do polne človečnosti. »Politika se ne sme podrežati gospodarstvu, to pa ne načelom in vzorcem gole učinkovitosti in tehnokracije« (LS 189). Politika in gospodarstvo morata biti v službi življenja, še zlasti človeškega življenja, varstva okolja pa ni mogoče zagotoviti zgolj s finančnim izračunom odhodkov in prihodkov ter tržnimi mehanizmi (LS 189-190). Ne moremo upati, da bodo tisti, ki so obsedeni z dobičkom, v svojih izračunih upoštevali skrb za naravo (LS 190). Neomejena rast ni čudežno zdravilo za vse naše težave; biti moramo ustvarjalnejši in vlagati v trajnostni razvoj (LS 192-194). »Prišel je čas, da se v nekaterih predelih sveta odločimo za nekoliko zmanjšano rast in tako zagotovimo vire, ki jih v drugih predelih potrebujejo za zdravo rast« (LS 193). Papež še odločneje k večji odgovornosti na vseh ravneh in omenja potrebo po subsidiarnosti (LS 196), poglavje pa zaključuje s tem, da izzove politiko, naj si prizadeva ponovno vzpostaviti lastno verodostojnost s spodbujanjem jasnega in preglednega pristopa k našim trenutnim težavam in s tem omejevanja prostora, kjer bo organiziran kriminal lahko uspeval.

Verstva v dialogu z znanostjo. Empirične znanosti ne morejo popolnoma razložiti življenja, tako klasična verska besedila spodbujajo k razmisleku o odkrivanju smisla in odpirajo vedno nova obzorja (LS 199). Če bodo šle v pozabo velike spodbude, ki omogočajo skupno življenje, in vrednote, kot sta požrtvovalnost in dobrot, nobena tehnična rešitev ne bo mogla zapolniti te praznine; verniki naj živijo po svoji veri in naj je s svojimi dejanji ne zanikajo (LS 200). »Večina prebivalcev našega planeta izjavlja, da verujejo. To pa bi moralo spodbuditi verstva, da se začnejo med seboj pogovarjati o skrbi za naravo, o zaščiti revežev, o vzpostavitvi mreže medsebojnega spoštovanja in bratstva« (LS 201). Papež poziva tudi k dialogu med različnimi znanostmi in različnimi ekološkimi gibanji.

Resnost ekološke krize od vseh nas zahteva, da mislimo na skupno dobro in vztrajamo na poti dialoga, ki terja potrpežljivost, odpovedovanje in velikodušnost z neprestano mislijo: »resničnost je nad idejo« (LS 201).

Vprašanja za razmislek:

1. **Krčenje gozdov, prilaščanje zemljišč, onesnaževanje vode, sprememba podnebja, fosilna goriva. Ali so to za nas zgolj naslovi ali pa življenjsko pomembna vprašanja družbenega nauka Cerkev, na katera moramo najti konkretne odgovore? Ali se strinjate s papežem, da je za spremembe na teh pomembnih področjih potreben pritisk ljudstva?**
2. **Kaj menite o splošnem sporazumu o uporabi morij? Koliko veste o vprašanjih, povezanih z viri iz morij? Ali je utemeljeno razmišljati o nadnacionalnem organizmu za upravljanje uporabe oceanskih virov? Kaj je treba storiti glede tega vprašanja in kje moramo začeti?**
3. **Ali poznate prispevek civilne družbe k ekološkemu vprašanju? Ali poznate kakšne rezultate pozitivne politike v svoji državi, ki so zasluga organizacij civilne družbe?**
4. **Ali menite, da se je treba izogibati politiki, da si ne bi umazali rok, ali pa menite, da je treba sodelovati v političnem življenju, da bi prispevali k usmerjanju političnih odločitev? Kako si lahko predstavljamo politiko ali gospodarstvo, ki se resnično posvečata človeški izpolnitvi in spodbujanju ekološke pravičnosti?**
5. **Zakaj veliko ljudi vero in znanost vidi kot nasprotna pola? Je takšen odnos še posledica razsvetljenstva? Kako sta vera in znanost prispevali k stališču, da sta nezdružljiva? Je to res?**
6. **Zakaj bi si prizadevali za pravičnejši svet, kjer imajo revni glas in lahko najdejo svoje dostojanstvo, kjer lahko pridobijo orodje in znanje, ki je potrebno, da izidejo iz revščine?**

CERKEV V SVETU

Svet je vedno bolj razumarski, hkrati pa vedno bolj nesmiseln. Zato nekateri menijo, da je treba takšen svet ne le spremeniti, ampak zrušiti. Naši predniki so imeli jasne cilje, a nepopolna sredstva za dosego teh ciljev; danes imamo vedno bolj popolna sredstva, a vedno manj jasne cilje. Ni torej čudno, da je po W. E. Franklu najhujša bolezen sedanjega časa nesmisel življenja. Ljudje nimajo vere, znanost pa nič ne more povedati, čemu človek živi. Smisla ne najdemo v športu ali zabavi in tudi nobenega sistema ni, ki bi proizvajal ljubezen. Za denar ne moremo kupiti niti ene iskrice ljubezni. Vse to povzroča krizo v svetu, le-ta pa ima velik odmev v Cerkev. Tako najdemo znotraj same Cerkev nasprotnike proti avtoriteti Cerkev: so proti vsaki odločbi Cerkev, Sveto pismo prilagajajo filozofiji časa, odrekuje se dogmam Cerkev, vsiljujejo pa lastne »dogme« in zamisli.

Terapija proti takim pojavom je močno prebujenje osebne vere (to je bil namen nove evangelizacije). Potrebna je močna ljubezen do Kristusa. Pa nekateri menijo, da taka ljubezen ni realna, saj če se odločimo za zgodovinskega Jezusa, nas to potiska nazaj v zgodovino ali pa nad oblake. S takimi trditvami pa nas vlečejo stran od tiste ljubezni do Kristusa, o kateri apostol Pavel pravi, da ga od nje prav nobena stvar ne bo mogla ločiti. Nekateri trdijo, da evangelij ni isto kot Cerkev. To je res, a pozabiti le ne gre, da evangelij posreduje Cerkev.

Cerkev in njene nevarnosti

Cerkev je vedno imela dve nevarnosti: sovražnike, ki so jo napadali od zunaj, in sovražnike znotraj nje same. Zunanji sovražniki so Cerkev močno ogrožali skozi njeno zgodovino. Dejstvo pa je, da čeprav so ji močno škodovali, je niso mogli uničiti. Cerkev je tu, medtem ko so cesarstva, imperiji, fevdalizem in komunizem preminuli. Cerkev so bolj nevarni sovražniki, ki se nahajajo znotraj Cerkev; še več, ti sovražniki smo mi sami. In ti sovražniki ne bodo nikoli povsem premagani. Nasprotno, zdi se, da so vedno bolj izraziti. Še ena težava je: ko so Cerkev vodili slabi voditelji, smo se lahko jezili nanje. Na koga pa naj se jezimo zdaj, ko jo vodijo vzorni papeži? V 20. stoletju štirje papeži svetniki: sv. Pij X., sv. Janez XXXI-II., bl. Janez Pavel I. (?), sv. Janez Pavel II. in sv. Pavel VI.

Sovražnika sta verska brezbržnost in mlačnost, kar ima za posledico verske nepoučenosti; škodi ji tudi nekritično prilagajanje, odpadi od nje brez tehtnega premisleka. Cerkev je v 18. stoletju (v času razsvetljenstva) izgubila inteligenco, v 19. stoletju delavstvo, v 20. stoletju družino in danes vse ostalo. Gre za opuščanje verske prakse. Demokracija je velika skušnjava, saj je mnogo ljudi zgubilo moralni kompas in v ospredje prihaja individualnost oziroma »praktično krščanstvo«, krščanstvo po izbiri, tako krščanstvo, ki je ponižano na raven tržnega predmeta.

Liberalno pojmovanje sveta, človeka in svobode, verske brezbržnosti – in iz vsega tega sledi strahotno versko neznanje. Papež sv. Janez Pavel II. je opozarjal na nevarnost ločin in odtujevanja vernikov Cerkvi. To še posebej velja za nekatere predele sveta, npr. v Južni Ameriki. V Evropi pa je še dodatna velika nevarnost: v Vzhodni Evropi posledice komunizma, na Zahodu pa duhovno življenje hromi praktični materializem oziroma potrošništvo. »Gospod, varuj me prijatelj, sovražnikov se bom že sam!« Ta Avguštinova prošnja veliko pove!

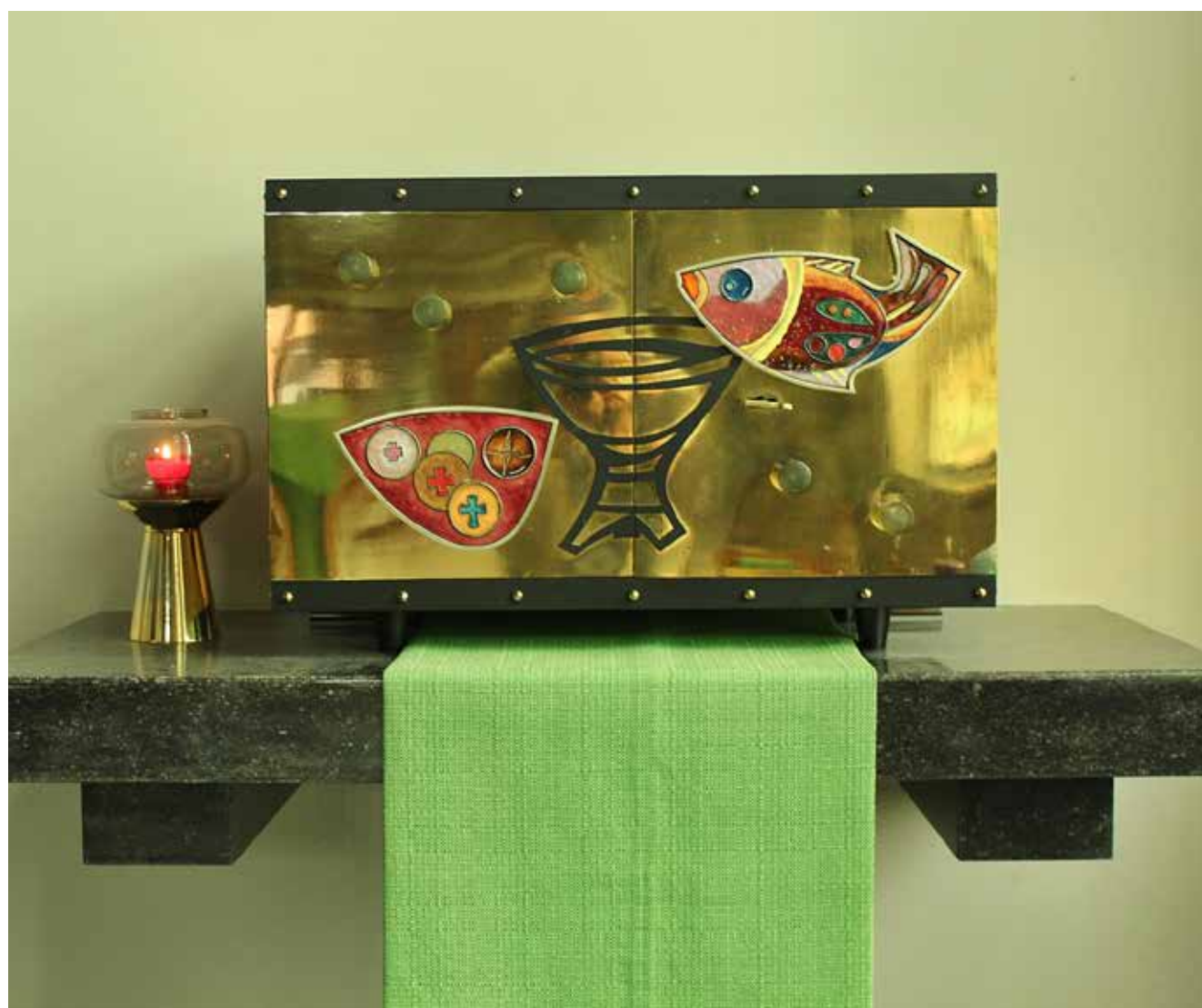
Cerkev živi iz upanja

»Mar je Afrika svet?« se je spraševal umirajoči hiponški škof sveti Avguštin. Vandali so pridrli v severno Afriko in za sabo puščali opustošenje. Sveti škof je 35 let gradil Cerkev in oblikoval cvetočo duhovno skupnost. Zdaj pa vse to pred njegovimi očmi postaja pepel! Toda Avguštin ni klonil, ni obupal, čeprav za zgled ni imel tako dolge zgodovine Cerkve, kot jo imamo mi. Katoliška Cerkev je videla začetke mnogih vladavin, a tudi njihove propade. Cerkev je bila velika in spoštovana, še preden so Anglosasi prišli v Anglijo, preden so Franki prestopili Ren; tedaj je v Antiohiji še cvetelo cerkveno govornišvo.

»Kadar mislim na strašna opustošenja,« tako piše protestant Macaulay, »katerim je izpostavljena rimska Cerkev, potem sploh ne vem, katera sila bi jo mogla spodnesti. Zdelo se je, da jo je pokopala nemška reformacija in francoska revolucija. Vendar, ko se je nevihta umirila, se je Cerkev pojavila iz ruševin in stopila na dan. Katoliška Cerkev je videla tri cesarstva: carstvo Karla Velikega, Karla V. in Napoleona. Spremljala je tri razdobja: staro rimsko cesarstvo, srednji vek in novi vek. Preživela je tri velika preganjanja: rimskih cesarjev, reformacije in razsvetljenstva.«

Iz vsega tega bi mogli z gotovostjo sklepati, da bo Cerkev preživela tudi v bodoče, še mnogo bolj trdno pa je zagotovilo njenega ustanovitelja, da je peklena vrata ne bodo premagala, in njegova obljuba, da ostane vedno z nami. Katoliška Cerkev ohranja: krstni kamen, ob katerem se otroci teme prerajajo v otroke luči; tabernakelj, pri katerem se je grejejo hladna srca in kjer se hrani duša, se napolnjuje z milostjo in kjer se nam deli poroštvo večnega življenja; spovednico, kjer se ljudje najdemo, očiščujemo, mehčamo in poslušamo naročilo: »Pojdi in ne greši več!« Vse to nam daje naša mati Cerkev, brez katere bi se že vse zgubilo. Da, Cerkev je moja mati!

P. Zdravko

DAN DRŽAVNOSTI

Zgodovina je učiteljica življenja, saj se iz nje učimo za prihodnost. Geslo Primoža Trubarja »Stati inu obstati« je krepilo generacije, v revolucionarnem letu 1848 pa se je izrazilo v zahtevo po samostojni Sloveniji. Zahtevali so: »Upravno razdeljeni Slovenci po deželah Kranjske, Koroške, Štajerske in Primorske naj se združijo v enotno kraljestvo z imenom Slovenija in naj imajo svoj lastni program.« (Matija Majer – Ziljski) Prišlo je leto 1919, ko so vrli možje v Ljubljani izsilili univerzo in l. 1938 Slovensko akademijo znanosti in umetnosti. Končno se leta 1991 uresniči davna zahteva – samostojna država Slovenija.

Dan državnosti je dobra priložnost, da ga spremenimo v dan hvaležnosti, praznovanja in veselja, saj imamo za to utemeljene razloge. Temeljni razlog je tridesetletnica samostojnosti naše države Slovenije, ki sovпада z dvestoletnico Svete aliance in predsedovanjem Slovenije Svetu evropske unije, ko bodo oči evropskih voditeljev uprte v našo državo, kot so bile uprte pred dvesto leti, ko so tedanji voditelji v Ljubljani odločali o prihodnosti Evrope. Za majhno Slovenijo je to čast in priložnost, da opozori nase, še posebej, če bo z dobrimi predlogi postregla in pokazala smer, kako izboljšati razmere, da bi bilo za vse prebivalce Združene Evrope življenje lepše, boljše in varnejše.

Pred tridesetimi leti smo se Slovenci v veliki slogi zedinili in pogumno uresničili »pomlad narodov« in stopili na pot k Združeni Evropi. To je drag spomin na milostni čas, ko smo se na koncu 20. stoletja

Slovenci končno zavedeli, da nam lahko le neodvisna in mednarodno priznana država zagotavlja obstoj in blaginjo. Zdi se, da slovenski človek ni nikoli pozabil na ustoličevanje karantanskih knezov, ko je slovenski kmet v duhu krščanske vere in v slovenskem jeziku izbranemu knezu podeljeval oblast. To je bilo izredno ustavnopravno dejanje. Tu so korenine, iz katerih l. 1848 zraste zahteva po Zedinjeni Sloveniji. Mladi kaplan Matija Majer – Ziljski je l. 1848 v bližini, kjer »Gospa Sveta, prva mati vseh slovenskih si cerkva; prve milosti Slovincem si delila z Gosposvetskega polja«, snoval program za Zedinjeno Slovenijo in pred tridesetimi leti smo to zedinjenje dosegli na volitvah in dosegli samostojnost. Odločitev za samostojno in neodvisno državo je bilo nadvse pogumno dejanje v naši novejši zgodovini. Potreben je bil cilj, volja, modrost in pogum. In to smo imeli. Pot do tega cilja je bila dolga od Karantanije do samostojne Slovenije. Ovir ni nikoli manjkalo, a tudi ne mož, ki so s svojo besedo, kulturo in predanostjo skrbeli, da nismo potonili in se zgubili v evropskem trebuhu. Obdržali smo se in zdaj imamo svoje mesto med enakimi. Zapisani smo na zemljevid Evrope. Kako obstati, je zdaj vprašanje. Potrebna je budnost, da ne zaspimo. Na potezi je naša generacija, ki ima za sabo toliko stoletij in ne sme dopustiti, da bi se tisočletno drevo začelo sušiti. Sušiti se začne z upadanjem rojstev, s permisivno vzgojo, s potrošniško miselnostjo, da se da srečno živeti tudi na lahek način. Slovenski človek se je zagrizel v svojo zemljo in jo

prepojil s svojim znojem in krvjo, da je rodila kruh; se ob nedeljah zatekel v vaške cerkve in prosil milosti in blagoslova.

Se en razlog imamo za hvaležnost in to je, da imamo trenutno vlado, ki kljubuje epidemiji korone in blaži njene posledice, ohranja gospodarstvo pri življenju in ljudem prihaja na pomoč, da se da kar solidno živeti, za kar smo hvaležni vsi, razen tistih, ki niso z ničemer zadovoljni in nergajo in kažejo svojo nezadovoljnost. In namesto, da bi državi pomagali, jo ponižujejo, kar je v popolnem nasprotju, kar svetuje bl. Anton Slomšek, ko pravi: »Kdor svojo domovino ljubi, se bo vsega veselil, kar srečo domovine povišuje. Dober državljan je pripravljen svoji domovini v potrebi po svoji moči pomagati.« Žal nam je, da nekateri s svojim govorjenjem in vedenjem želijo nasprotno. Kako je to mogoče? Škoditi svoji domovini, to je za zdravo pamet nerazumljivo! Če bi naši predniki tako ravnali, bi ne imeli svoje države.

Iz preteklosti se učimo za prihodnost. Zdaj sami orjemo svojo njivo in jemo svoj kruh. Težimo za tem, da bi vsak našel svoj prostor, svoje delo in za človeka vredne razmere. Sami moramo skrbeti za svoj narodni razvoj in obstoj. Tudi v naročju Evrope ni mirnega spanca. Ohranjati je treba voljo, imeti vizijo, cilj in v slogi težiti k temu, da hočemo »stati inu obstati«. Zato pa je treba imeti smisel življenja. Zdaj moramo poživiti zavest o pomembnosti družine, rodnosti in vzgoje. Brez rodnosti ni prihodnosti! In tu je naša ne-

varnost, da se sami izbrišemo iz zemljevida zgodovine. Potrebujemo smisel, več volje do življenja, ljubezen do domovine, delati za slogo in prijateljstvo med nami, za umirjeno in zadovoljno življenje. Podpreti koalicijo »za družino«, kot jo snuje Višegrajska četverica in Gibanje za življenje in sploh vse pobude, ki delajo v korist družine.

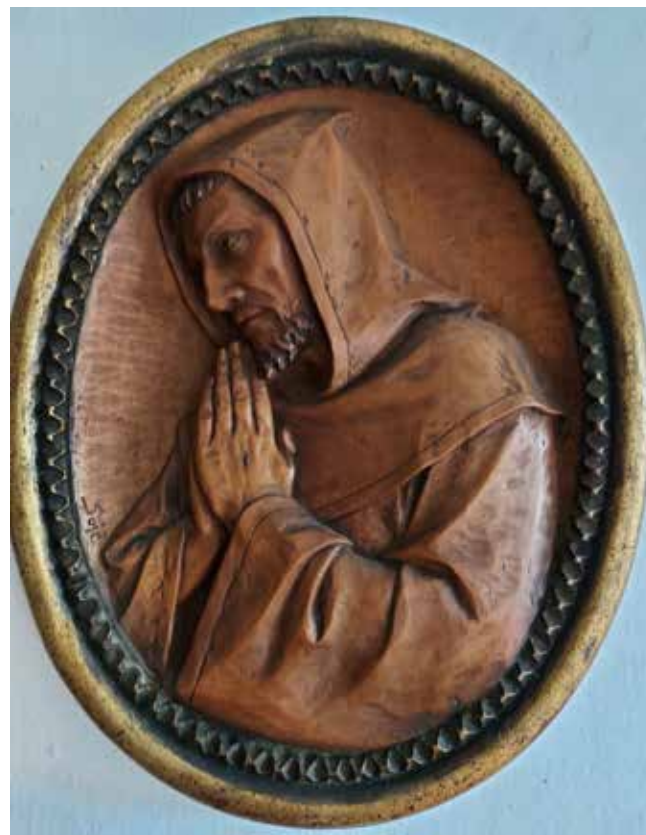
Podpreti bo treba kmete in jim iti naproti, da bomo imeli dovolj domače zdrave prehrane. Zemljo naj bi »varovali in obdelovali«. Varovati okolje, da ne bo vse prekrito z asfaltom in betonom in spremenjeno v kolesarske steze. Naj nekaj zemlje ostane še za osnovna živila.

Državne ustanove je treba spoštovati in skrbeti za njihovo avtoriteto. To so Slovenska akademija znanosti in umetnosti, univerze, šolstvo sploh, zdravstvo, sodstvo, parlament oz. državni zbor ... Spoštovati zakonito izvoljeno oblast, se udeleževati volitev in složno delati za »skupno dobro« in gledati v prihodnost, je naša primarna dolžnost. Imejmo radi svojo državo, ker je naša in povrh še lepa. Ohranjati zdravo tradicijo in korenine in vestno izpolnjevati svoje poslanstvo in obveznosti in se varovati pohlepa. Potrošnja naj bo racionalna in zmerna.

Ko veselo in hvaležno praznujemo, dvignimo kozarce in nazdravimo z željo, da se prijateljstvo med nami okrepi, utrdi in ohrani, saj ga vsi potrebujemo. Podajmo si roke in bodimo prijatelji!

P. Zdravko

IVAN SOJČ (1879 – 1951)

Ivan Sojč sodi med najpomembnejše Vitanjčane, saj se je kot kipar, slikar, podobar in rezbar s svojimi umetniškimi deli nepozabno vpisal med tiste, ki so vredni spomina. Zato mu te vrstice posvečam ob 70-letnici njegove smrti.

Rodil se je v Vitanju 10. maja 1879, umrl pa v Mariboru 21. marca 1951. Družino si je ustvaril že v rojstnem Vitanju, od koder se je l. 1910 preselil v Maribor, kjer je imel več možnosti za svoje delo. Že v osnovi šoli je zbudil pozornost učitelja Hoffbauerja in tedanjega župnika Jožeta Žičkarja, ki je bil deželni in pozneje tudi državni poslanec.

Po osnovni šoli se je učil pri raznih mojstrih in šolanje nadaljeval v Munchenu in Gradcu, kjer je obiskoval državno obrtno šolo in zasebno risarsko šolo Paula Schad-Rosa in še pri nekaterih drugih. Bil je zaposlen pri različnih umetnikih, tudi pri cerkvenem kiparju Ludviku Schadlerju na Dunaju.

Naredil je več kipov v Nemčiji, med katerimi je posebej zanimiv sv. Boštjan. Veliko njegovih del je tudi na Hrvaškem. Ustvarjal je za mnoge naše cerkve, največ v mariborski škofiji. Omenim naj le nekaj njegovih, meni znanih del. Med njegova prva dela lahko štejemo Cirkovce. Tedaj je imel svojo delavnico še v Vitanju. Že naslednje leto pa se je preselil v Maribor. Kaj je naredil v Cirkovcah, je opisal umetnostni zgodovinar dr. Avgustin Stegenšek v posebni brošuri l. 1909: V svetli in prostrani cerkvi je vsekakor najlepše delo glavni oltar Marijinega vnebovzetja, ki je bil blagoslovljen 15. avgusta 1909. Obstoji iz mense, tabernaklja, ki ga krasijo razne podobe iz Stare in Nove zaveze. Vse je izvrstno izrezljal in deloma pobarval, pozlatil in posrebril gospod Ivan Sojč, kipar iz Vitanja. Na tabernaklju je upodobljen Abraham, ki kleči pred Melkizedekom, ki daruje kruh

in vino. V tabernaklju je Kristus doma. Oltar predstavlja skrivnostno zvezo med nebom in zemljo. Nad oltarjem je izrezljana Marija, ki hiti v nebesa; spremljajo jo angeli, pričakuje pa jo Sveta Trojica ... Nekdanji župnik Franček Jemec je dejal, da podobe ne upa dati obnoviti, češ da jo bodo pokvarili. Bila mu zelo pri srcu. Na podobici piše: »Marija gre v nebesa, nas vabi za seboj.«

Zelo zanimiv je tudi njegov izrezljani križev pot v župnijski cerkvi Sv. Križa nad Mariborom. Naredil ga je v letu, ko se je začela prva svetovna vojna (1914).

Naredil je tudi dva kipa sv. Frančiška, in sicer za minoritski samostan v Ptuj in za župnijsko cerkev Št. Janž na Dravskem polju. Za novomeški samostan pa l. 1932 relief sv. Frančiška. Na podobici piše: »I. Sojč, Sv. Frančišek Asiški, relief, 1932 Frančiškanski samostan Novo mesto.«

Sojčeva dela so številna in raznolika: kipi, oltarji, slike, reliefi, jaslice, nagrobniki... Leta 1922 je v Mariboru imel samostojno razstavo in l. 1931 prav tako v Mariboru skupaj s Frasom.

Uporabljal je les, kamen, bron in mavec. Napravil je nekaj prav lepih rastlinskih ornamentov. V Vitanju je l. 1930 obnovil glavni oltar v župnijski cerkvi sv. Petra in Pavla.

Dr. Simona Kostanjšek Brglez pripravlja knjigo o Sojču in njegovih delih. Izšla naj bi v jeseni. Pričakujemo in se veselimo.

Vitanjčani se letos spominjamo tudi 150-letnice rojstva dr. Franca Jankoviča (1871 – 1934). Bil je priznani zdravnik in politik, deželni poslanec v Gradcu, v dunajski državni zbor je bil izvoljen l. 1911 in l. 1913 je bil predsednik 4. katoliškega shoda v Ljubljani, l. 1920 je postal v jugoslovanski vladi minister za vero.

P. Zdravko Jakop

GLASBENI PORTRET HUGOLINA SATTNERJA, ki je bil prek glasbe zavezan resnici, dobroti in lepoti

Pomen glasbenega ustvarjanja p. Hugolina Sattnerja za slovensko glasbeno kulturo in razvoj se odkriva šele v zadnjem času. Letos mineva 170 let od njegovega rojstva.

Njegovi skladateljski zapuščini ne najdemo veliko skladb z velikonočno tematiko; razloge za to morda lahko iščemo v njegovi naravi oz. značaju. Ponižen, vdan in zvest redovnim obljubam ni bil željan zunanje pozornosti, veselo in zmagoslavno velikonočno vzdušje ga k skladanju morda tudi zato ni najbolj pritegnilo.

Rodil se je leta 1851 v Kandiji pri Novem mestu. Izhajal je iz okolja oz. družine, naklonjene glasbi – oče je igral klavir in violino. Igranja na klavir in petja, pozneje tudi violine, se je Franc (kot je bilo njegovo krstno ime), učil pri patru **Inocenciju Gnidovcu**, gimnazijskem profesorju matematike. Kot gimnazijec se je učil tudi glasbene teorije, pel v gimnazijskem zboru, sodeloval pri dijaškem orkestru in občasno igral na orgle. Na Kostanjevici je od 8. gimnazije dalje vodil zbor. Kot je zapisano v Glasbeni biografiji, je posebej dobro obvladal klavir.

Glasbeno izpopolnjeval naj bi se namreč „ob Mozartovih in Beethovnovih sonatah.“ Klavirskih skladb kljub temu ni ustvaril veliko. Poleg nekaterih posvetnih zborovskih skladb, ki jim je namenil klavirsko spremljavo, v radijskem arhivu najdemo le eno samo solistično – fantazijo za klavir *Kje so moje rožice* iz leta 1892.

Po šestih gimnazijskih razredih, opravljenih v Novem mestu, je stopil v frančiškanski red. „Gimnazija, ki so jo vodili frančiškani, je bila zelo pomembna za kulturno življenje Novega mesta. Ljubeznivost in pobožnost profesorjev frančiškanov in splošna domačnost samostancev z meščani so pripomogle, da se je Franc po šesti gimnaziji odločil za redovniško življenje,“ je zapisala **Angela Tomanič**. V letih 1867 in 1868 je opravil noviciat v Nazarjah pri Mozirju, v na-

Foto: Wikipedia

slednjih štirih letih končal še zadnja dva razreda gimnazije in prva letnika bogoslovja na Kostanjevici pri Gorici, nato pa nadaljeval z bogoslovnim študijem v Ljubljani in bil leta 1874 posvečen v duhovnika.

Preprostost, harmonska nezapletenost in oblikovna jasnost njegovih krajših, priložnostnih skladb so hkrati značilnosti tako imenovanega ceciljanskega sloga oz. gibanja; zanj se je Sattner navdušil, ko se je leta 1876 skupaj z Antonom Foersterjem udeležil občnega zbora nemškega Cecilijinega društva v Gradcu.

Iz malega skladatelja v mojstra velikega formata

Njegove prve skladbe so ohranjene v rokopisnem listu kostanjevskih frančiškanskih klerikov *Vijolica* iz leta 1872; v njem je objavil več cerkvenih skladb za moške zборе ter samospev *Pozdrav domovini*, za glas in klavir. K skladanju tovrstnih del ga je vodila predvsem potreba – vse od leta 1874 do leta 1890 je v Novem mestu deloval kot organist v frančiškanski cerkvi in kot učitelj petja na ljudski šoli in gimnaziji. Za samostansko cerkev je vzgojil dober zbor z deskimi glasovi. Čeprav skoraj samouk, je, kot je zapisal **Stanko Premrl**, „z vztrajnostjo in izpopolnjevanjem dozorel iz malega skladatelja v mojstra velikega formata.“

Preprostost, harmonska nezapletenost in oblikovna jasnost njegovih krajših, priložnostnih skladb so hkrati značilnosti tako imenovanega ceciljanskega sloga oz. gibanja; zanj se je Sattner navdušil, ko se je leta 1876 skupaj z **Antonom Foersterjem** udeležil občnega zbora nemškega Cecilijinega

društva v Gradcu. Takrat se je seznanil z nekaterimi vodilnimi predstavniki tega gibanja, se udeležil tečaja gregorijanskega korala in prisostvoval nekaterim izvedbam klasične vokalne polifonije, zlasti skladb *Palestrine* in *Orlanda di Lassa*. Posledica močnih vtisov, ki jih je odnesel iz Gradca, je bila ustanovitev Cecilijinega društva za ljubljansko škofijo v letu 1877, to oa je še istega leta zasnovalo ljubljansko orglarsko šolo, leta 1878 še mesečnik *Cerkveni glasbenik*.

Cerkvena glasba, kakošna je in kakošna bi morala biti pa je naslov knjižice, ki jo je Sattner objavil leta 1878, ko se je udeležil cerkvenega glasbenega tečaja na Dunaju. Tam je poslušal tudi dve operi in si s tem dodatno razširil glasbeno obzorje. To pa je bila tudi dodatna spodbuda za komponiranje. V naslednjih letih je objavil več zbirk skladb z duhovno in posvetno vsebino, s članki in dopisi pa je redno sodeloval v reviji *Cerkveni glasbenik*. Na novomeški gimnaziji je poučeval tudi verouk in med svojimi učenci vzgojil prenovitelja hrvaške cerkvene pesmi **Janka Barleta**, poučeval pa je tudi pesnika **Franca Neubauerja** in glasbeno zelo nadarjenega **Emila Hochreiterja**, s katerim sta postala dobra prijatelja.

Leta 1890 je bil premeščen v Ljubljano, s tem se mu je odprla možnost kakovostnejšega glasbenega udejstvovanja in glasbenega izpopolnjevanja. Ker je čutil potrebo, da se poglobi v osnove glasbe, se je obrnil na petnajst let mlajšega **Mateja Hubada** s prošnjo, da bi ga poučeval v kompoziciji. Pod njegovim vodstvom je nato pet let zavzeto študiral. Tako je začel skladati na novi podlagi in na nov način, ceciljanska pravila je počasi opustil. „*Sedaj sem vedel,*

kaj delam; lahko sem si dal odgovor, zakaj tako in ne drugače,“ je zapisal. Rezultat tega izpopolnjevanja je bila tudi *Missa seraphica* za mešani zbor in orkester. Čeprav ji nekateri očitajo, da ima v sebi premalo slovenskega duha, danes velja za eno najboljših slovenskih maš v uglasbeni obliki.

Oddaljevanje od ljudske tematike

„*Sattnerjev odnos do cerkvene glasbe je v skladu z osnovnimi potezami, ki jih bratje sv. Frančiška skušajo posnemati od vzornika: ljudskost, neposrednost, preprostost. Sattner te lastnosti razodeva že v izbiri povsem razumljivih besedil,*“ je zapisal skladatelj **Jože Trošt**. Ali to velja tudi za njegova posvetna dela? Do neke mere prav gotovo. Kljub velikemu daru za tekočo, spevno melodijo v njegovih delih skoraj ne najdemo pesmi na izvirno ljudsko besedilo oziroma harmonizacije ljudskega napeva. Oddaljevanje od ljudske tematike je bilo verjetno posledica goreče privrženosti ceciljanski prenovitveni ideji. Za večino svojih posvetnih pesmi je uporabil besedila **Simona Gregorčiča**, pri izbiri ga je vodila ljubezen do domovine in narave ter jasno oblikovana pesniška oblika.

Simon Gregorčič je bil pesnik, ki je bil skladatelju Hugolinu Sattnerju tudi sicer posebej ljub; na njegova besedila je ustvaril večino svojih večjih, vokalno-instrumentalnih del, ki jih je začel ustvarjati po prihodu v Ljubljano. Za orgle, kljub mojstrskemu obvladovanju instrumenta in dolgoletni orgelski praksi, ni napisal skoraj nič; v radijskem arhivu obstaja posnetek ene same njegove orgelske skladbe, to je *Fuga*. V enakem obdobju, kot je nastala omenjena

orgelska skladba, je na odru Unionske dvorane zaživela tudi njegova prva kantata, imenovana *Jejtejeva prisega*. Doživela je navdušen sprejem. Kritik časopisa *Leibacher Zeitung* je zapisal, da je to najboljša stvaritev slovenske glasbene literature. „*Sattner je čuteč, pošten skladatelj, ki je dal nekoliko dolgosapni (Gregorčičevi) pesmi vrsto glasbenih domislekov, prelivajočih se zvočnih učinkov, ki delujejo bleščeče,*“ je menil. „*Toda niso merjeni na zunanji efekt, marveč so prepojeni s pravim občutjem, strastnim doživetjem, duševnimi kontrasti. Gibljejo se med divjim bojem in nežno lirično molitvijo, med triumfalno himno in pretresljivo smrtno pesmijo. Sattner pozna orkester, zna mojstriti violine, moške in ženske glasove, zapreda tone v fugirna mesta, da vmes vplete a cappella stavek ali adagiu podobne sole ... Ob tem prilagaja tempo naravi besedila, tako da je velika balada vseskozi zanimiva.*“

Ne znam in ne maram skladati, kakor moderni; moj narod bi me ne razumel. Tako so me pa razumeli, kakor ste se sami prepričali. Če me kje drugje cenijo, ali ne, to ni moja stvar. Morda pride čas, da se bo smisel za moderno glasbo bolj razvil; takrat bodo že možje vstali, ki bodo temu okusu ustregli, jaz pa sem otrok moje dobe ... (Hugolin Sattner)

Sam skladatelj je o sebi le ponižno pripisal: „*Ne znam in ne maram skladati, kakor moderni; moj narod bi me ne razumel. Tako so me pa razumeli, kakor ste se sami prepričali. Če me kje drugje cenijo, ali ne, to ni moja stvar. Morda pride čas, da se bo smisel za moderno glasbo bolj razvil; takrat bodo že možje vstali, ki bodo temu okusu ustregli, jaz pa sem otrok moje dobe ...*“

Uspeh kantate Jeftejeva prisega je Sattnerja spodbudil k ustvarjanju novega, večjega dela. Dr. **Aleš Ušeničnik** mu je zbral gradivo iz Svetega pisma in bogoslužnega branja za praznik Marijinega vnebovzeta, dr. **Mihael Opeka** ga je prelil v pesniško obliko. V septembru leta 1910 je Sattner začel skladati in v aprilu leta 1911 dokončal prvi slovenski oratorij *Assumptio*.

Simfonične kantate sredi vihre prve svetovne vojne

Sledila so še druga vokalno-instrumentalna dela. Leta 1914 je ustvaril simfonično kantato *Oljki*, leta 1916, sredi vihre prve svetovne vojne, simfonično kantato *Soči*, leta 1921 kantato *V pepelnični noči*, v letih od 1922 do 1925 je komponiral opero, imenovano *Tajda* ali *Komposteljski romarji*, tri leta pred svojo smrtjo (leta 1931) se je z delom *V kripti sv. Cecilije* poklonil še zavetnici glasbe in glasbenikov. Na veliko noč se deloma navezuje simfonična kantata *Oljki*. To je hvalospev drevesu in plodovom, s katerim je človek povezan od rojstva do smrti – še takrat se mrtvega pokropi z oljno vejico. Tá pa ima poseben, vzvišen pomen že v Bibliji: v zgodbi o vesoljnem potopu in Mojzesovi barki predstavlja simbol miru in sprave med Bogom in ljudmi.

Za oratorij *Assumptio*, ki ga je napisal pred kantatama *Oljki* in *Soči*, ni prejel najboljših kritik in nekatere so ga močno prizadele. Očitale so mu predvsem latinski naslov, pa tudi nekatere kompozicijske pomanjkljivosti. Po dolgem razmisleku se je Sattner

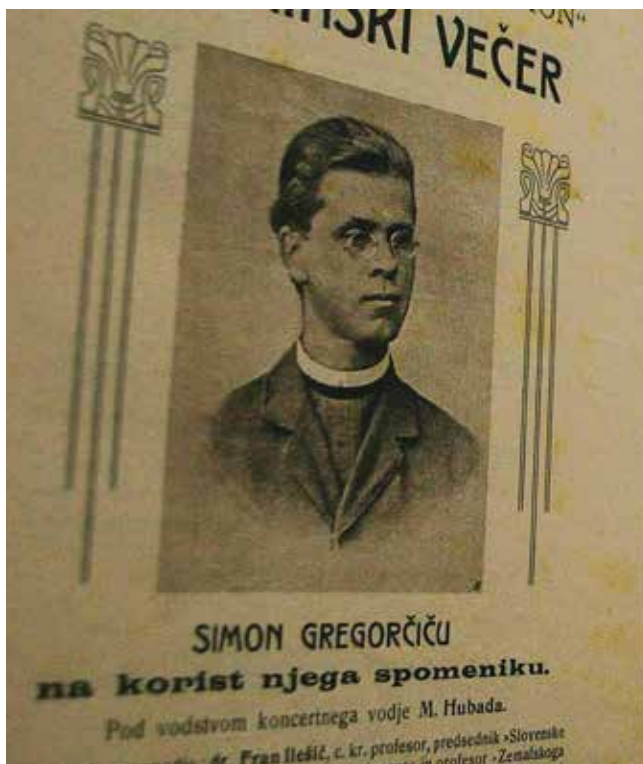
odločil, da delo temeljito predela. Nova različica pa se na koncertnem odru ni dobro obnesla in kljub začetnim pohvalam se danes pogosteje izvaja izvirna kompozicija.

Slovenci smo s tem dobili prvi oratorij; v zadnji, tretji del oratorija je skladatelj pomenljivo vnesel alelujo, delo v čast Mariji pa sklenil z besedo Amen. Svoj amen je Sattner izrekel 20. aprila 1943; umrl je po prehladu in pljučnici, ki ju je staknil na pevskem koru.

Ustvarjal je glasbo, zavezano resnici, dobroti in lepoti, bi lahko dodali ob koncu; tako je povedal tudi sam, to je bil cilj njegovega ustvarjanja.

Apolonija Gantar, Ars

Vir: <https://www.rtv slo.si/kultura/glasba/glasbeni-portret-hugolina-sattnerja-ki-je-bil-prek-glasbe-zavezan-resnici-dobroti-in-lepoti/575478>

Simon Gregorčič je bil pesnik, ki je bil skladateljju Hugolinu Sattnerju posebej ljub; na njegova besedila je ustvaril tudi večino svojih večjih, vokalno-instrumentalnih del, ki jih je začel ustvarjati po prihodu v Ljubljano. Foto: BoBo

PRVI, KI JE SEZNANIL AMERIŠKO IN ŠIRŠO DIPLOMATSKO JAVNOST O IDEJI SAMOSTOJNE SLOVENIJE

Ob 30-letnici praznovanja samostojne Slovenije je vredno, da se spomnimo velikega frančiškana p. Kazimirja Zakrajška¹, prvega bežigradskega župnika in graditelja Plečnikove cerkve sv. Cirila in Metoda, predvsem pa apostola slovenskega izseljenstva v ZDA. Zakaj? Ker je bil prav p. Kazimir pobudnik za ustanovitev samostojne slovenske države po svoji vrnitvi v ZDA avgusta 1941. To njegovo delovanje je v celoti popisal Bojan Godeša, tukaj pa je objavljen povzetek njegove študije,² ki se nahaja tudi na spletu.³

Zakaj se je p. Kazimir sploh vrnil v ZDA? Že spomladi 1940 so dobili vsi ameriški državljani (torej tudi p. Kazimir) poziv od Jamesa J. Meilya, ameriškega konzula v Zagrebu, naj se nemudoma vrnejo v ZDA. Ker pa je želel v ZDA s svojim posredovanjem pomagati slovenskim politikom, se ni takoj odpravil, ampak je čakal dr. Alojzija Kuharja⁴, da bo nared za pot. Te priprave pa so se tako zavlekly, da se je zgodil napad na Jugoslavijo. Zato je p. Kazimir odšel 10. aprila 1941 na ameriški konzulat v Zagreb, nato pa 20. aprila iz

Ljubljane z avtobusom do Trsta in nato v Rim, kjer je urejal dokumente za nadaljnjo pot. Po dveh mesecih je 22. julija nadaljeval pot z vlakom preko Torina, Francije in Španije na Portugalsko v Lizbono. Po posredovanju brata Lea Zakrajška je, kljub množici čakajočih, že po sedmih dneh odpotoval z letalom⁵ v New York, kamor je prispel 10. avgusta 1941.

Po prihodu v ZDA je takoj pričel z delovanjem. Najprej je preko jezuitskega parta Johna LaFargeja dosegel, da so v najvplivnejšem katoliškem časopisu »America« objavili članek o trpljenju Slovencev pod Hitlerjem, kasneje pa je p. LaFarge celo napisal brošuro »Martyrdom of Slovenia«. Nato je Zakrajšek šel na sedež ameriške škofovske konference v Washington, kjer je dosegel, da so to poročilo začeli objavljati tudi ostala katoliška glasila v Severni in tudi Južni Ameriki. Nato je dosegel, da so prispevek o Hitlerjevem divjanju v Sloveniji objavili celo v najvplivnejšem časopisu New York World-Telegram 29. avgusta 1941, skupaj s fotografijo o mučenju mariborskih frančiškanov. S tem, ko je Zakrajšek obvestil ameriško javnost o slovenskem trpljenju, je obenem pridobil tudi pozornost za slovensko vprašanje. Tako je bil prvi, ki je seznanil svetovno javnost s trpljenjem Slovencev pod okupacijo.

Poleg seznanjanja ameriške javnosti in zbiranja prispevkov za pomoč trpeči Sloveniji je začel Zakrajšek na številnih shodih in predavanjih, ki jih je pripravil po prihodu v ZDA, hkrati tudi politično akcijo, v kateri se je zavzemal za samostojno slovensko državo. Sam o tem piše: »V State Department sem moral čimprej po svojem prihodu v Ameriko ..., da grem tja povedat, kaj se godi v Sloveniji in pa kaj so zahteve slovenskega naroda za svojo bodočnost, zlasti zahteva po lastni samostojni državi Sloveniji.« Sprejel ga je Cavendish W. Cannon⁶, ki zaradi aktualnih spopadov med Srbi in Hrvati ni videl prihodnosti v Jugoslaviji, ampak prej v neki novi obliki nekdanjega Avstrijskega cesarstva.

¹ Kazimir (Ignacij) Zakrajšek, slovenski redovnik, pesnik, pisatelj, dramatik in urednik, 31. 5. 1878 (Preserje) - 27. 1. 1958 (Lemont, Illinois). Zakrajšek se je šolal v Ljubljani kjer je tudi stopil v frančiškanski red in končal noviciat na Trsatu, šolanje je nato nadaljeval v Gorici kjer je bil leta 1902 tudi posvečen. Do leta 1906, ko se je odselil v ZDA, je bil katehet v Kamniku. Leta 1908 je v New Yorku za slovenske priseljence ustanovil Družbo sv. Rafaela, naslednje leto pa je začel izdajati verski mesečnik Ave Maria, 1918 je prevzel list Sloga in ga preselil v Chicago; iz njega je nastala Enotnost, 1924 pa Edinost - Amerikanski Slovenec. Leta 1927 se je vrnil v Ljubljano in se z ostarelo materjo naselil pri sv. Krištofu, kjer je bial 1934 ustanovljena župnija Ljubljana - Bežigrad, Zakrajšek pa je kot njen prvi župnik prizidal k cerkvi sv. Krištofa cerkev sv. Cirila in Metoda po načrtih arhitekta Jožeta Plečnika. Leta 1941 se je vrnil v ZDA, kjer je deloval med izseljenci.

² Bojan Godeša, *Slovensko nacionalno vprašanje med drugo svetovno vojno*, Inštitut za novejšo zgodovino, Ljubljana 2006; poglavje - Pobuda patra Kazimirja Zakrajška za ustanovitev slovenske države poleti 1941 v Združenih državah Amerike, str. 245 - 267.

³ Slovensko nacionalno vprašanje.indd (sistory.si)

⁴ Alojzij Kuhar, duhovnik, politik, časnikar in zgodovinar, 18. junij 1895 (Kotlje) - 28. oktober 1958 (New York). Leta 1919 je odšel v Pariz in diplomiral iz diplomacije (1919) in prava (1926). Hkrati je delal je v jugoslovanski diplomatski službi in bil dopisnik Slovenca. Od leta 1950 je živel v ZDA in sodeloval v delovanju slovenskih begunskih organizacij. Bil je brat politika in pisatelja Prežihovega Voranca - Lovra Kuharja.

⁵ V tekstu je omenjen zrakoplov, medtem ko Zakrajšek zapiše, da je letel s Clipperjem, pri čemer ima verjetno v mislih Boeing 314 Clipper.

⁶ Cannon je bil nekdanji konzul ZDA v Zagrebu, od 1947-1949 pa je bil veleposlanik v Jugoslaviji.

Ko je septembra 1941 v ZDA prispel minister v jugoslovanski vladi Franc Snoj,⁷ je absolutno nasprotoval Zakrajškovi pobudi za samostojno slovensko državo in je želel celotno delo med ameriškimi Slovenci postaviti na jugoslovanske temelje. Snoj je zapisal, da je Zakrajšek »v svojih dosedanjih predavanjih in člankih, ki jih je napisal, zastopal protijugoslovansko stališče in se izjavljal za samostojno slovensko državo.« Ko se je Snoj malo zatem srečal z Zakrajškom v Clevelandu, mu je pater zatrdil: »Po vsem tem, kar se je zgodilo med Srbi in Hrvati, ni več sile na svetu, ki bi mogla obnoviti Jugoslavijo. ... Tudi Srbi so Slovence dvajset let samo izmозgavali in da je sedaj temu treba napraviti konec.« Zakrajšek je Snoju povedal tudi, da je bil pred odhodom v ZDA pri škofu Rožmanu in pri banu Natlačenu ter da sta mu ta dva naročila, naj zastopa to stališče. Nekaj dni zatem

⁷ Franc Snoj, slovenski politik in gospodarstvenik, 28. 1. 1902 (Zagorje ob Savi) - 22. 4. 1962 (Ljubljana). Bil je viden politik Slovenske ljudske stranke. Na volitvah leta 1938 je bil izvoljen v jugoslovansko narodno skupščino. Kot minister brez listnice je sodeloval v treh vladah: od decembra 1938 v drugi Stojadinovičevi vladi, od februarja 1939 v Cvetkovičevi vladi in od marca 1941 v Simovičevi vladi. V času druge svetovne vojne je s člani jugoslovanske vlade emigriral v ZDA in nato v London, kjer si je prizadeval za osvoboditev Jugoslavije in določitev pravičnejših meja za Slovenijo. Leta 1944 se je ob sodelovanju z zavezniki ilegalno vrnil v domovino. V sodelovanju s partizani je ob privoljenju Josipa Broza Tita in Edvarda Kardelja iz osvobojenega ozemlja poizkušal prepričati domobrnce naj prestopijo na partizansko stran in se uprejo okupatorju. Konec vojne je dočkal v glavnem štabu NOB v Kočevju. Po vojni je postal minister za promet v narodni vladi Slovenije. Povezal se je s Črtomirjem Nagodeštom in z drugimi liberalci ter poizkušal s njimi oblikovati politično opozicijo. Leta 1945 je poizkušal v okviru OF ustanoviti novo stranko, a je zaradi nasprotovanja oblasti odstopil od namere. Bil je prvi, ki je nasprotoval poboji domobrncev v Kočevskem rogu brez sojenja. Njegovemu nasprotovanju se je pridružil tudi Edvard Kocbek. Leta 1947 je bil zaradi omenjenih aktivnosti aretiran in na Nagodeštomem procesu obsojen na 8 let zapor s prisilnim delom in odvzemom vseh državljskih pravic. Izpuščen je bil po štirih letih.

je Zakrajšek prinesel pisno naročilo, ki ga je prinesel iz Ljubljane od škofa Rožmana in bana Natlačena, Snoju, ki je zagovarjal obnovev Jugoslavije, pa je dejal, da se ne bo več mešal v politične zadeve in bo samo še zbiral sredstva za pomoč domovini.

Čeprav ga je Snoj prisilil, da se je umaknil v ozadje, pa je skušal Zakrajšek še nekaj časa zagovarjati svojo idejo o samostojni slovenski državi. V pismu ministru jugoslovanske vlade Mihi Kreku⁸ je 29. oktobra 1941 zapisal: »... država Slovenija, ki naj sama odloči, kam bo šla.« Krek ga je v pismu iz Londona 11. novembra 1941 spodbudil, naj deluje iz ozadja in dodal: »Vsi želimo, da se izpolnijo Vaši najboljši načrti o Sloveniji, samo pustite nas, da bomo delali kakor vemo in znamo.«

V ožji družbi pomembnih Slovencev v ZDA je 12. novembra znova obujal načrte o samostojni slovenski državi. O tem srečanju je zapisal: »Posebno veliko smo se razgovarjali o novi ideji, vsaj za nje, o novi samostojni državi Sloveniji. Vsem je bila ideja simpatična in so jo smatrali za vredno, da začnemo Slovenci resno o nji razmišljati. Edini narod v celi Evropi smo, ki še ni in ni bil država. Še celo »frkovca« kot sta Monaco in San Marino, samo z nekoliko sto tisoč

⁸ Miha Krek, slovenski pravnik in politik 28. 8. 1897 (Leskovic, Gorenja vas – Poljane) - 18.11. 1969 (Cleveland, Ohio). Od 1921 je politično deloval v Slovenski ljudski stranki. V času kraljeve diktature je postal podpredsednik Slovenske ljudske stranke, po Koroščevi smrti 1940 pa generalni tajnik banovinskega odbora JRZ za Slovenijo. Leta 1935 ga je Korošec pritegnil v vlado, kjer je postal minister brez listnice. Leta 1938 je bil izvoljen za poslanca v Narodni skupščini in bil imenovan za ministra za gradnje. V vladi Cvetković-Maček je bil decembra 1940 imenovan za ministra za šolstvo. Med vojno se je umaknil v tujino, kjer je bil do 1943 v jugoslovanskih emigrantskih vladah minister in podpredsednik. Spomladi 1945 si je prizadeval rešiti slovenske domobrnce pred izročitvijo jugoslovanskim oblastem. Po vojni pa je v Rimu skrbel za slovenske begunce in za njihovo izseljevanje v čezmorske dežele. Postal je predsednik SLS in Narodnega odbora za Slovenijo. Leta 1947 je odšel v ZDA.

prebivalstva sta državi, mi, Slovenci, več milijonski narod, pa hočemo raje igrati poniževalno vlogo, da smo nič, da nas ni!«

Sčasoma je sicer na podlagi vesplošne usmeritve slovenske emigrantske politike sprejel tudi jugoslovansko rešitev slovenskega vprašanja in je zapisal: »Združena Slovenija (vsi Slovenci, tudi primorski) v novi demokratični Jugoslaviji, to je danes cilj Slovencev. ... Najprej se mora za nas rešiti slovensko vprašanje – Združena Slovenija z vsemi pokrajinami, kjer žive Slovenci danes in kjer so živeli najmanj zadnjih sto let, četudi so bili ti kraji po sovražnem pritisku potujčeni. ... Združenje vse Slovenije v eno politično celoto mora zato tvoriti prvi in glavni del prizadevan-

ja ameriških Slovencev! ... Največje delo za Jugoslavijo naredimo, če rešimo slovenstvo. ... Bodoča Jugoslavija mora biti strogo federativna država, nekako Združene Jugoslovanske Države.«

Zakrajšek je na začetku v svoji pobudi – po navodilih bana Marka Natlačena – izhajal iz gotovega prepričanja, da Jugoslavije zanesljivo ne bo in je v tem smislu nastopil celo s posebnim dokumentom v State Departmentu, ki ga je sestavil sam in ga poimenoval »Memorandum«. V skladu s takim gledanjem je tudi pojem »samostojna Slovenija« očitno razumel zgolj v smislu neodvisne države.

V Amerikanskem Slovcu je 11. septembra 1941 zapisal: »Majhen narod smo. Ne tajimo tega. Naj-

manjši med narodi v Evropi, toda kljub temu suvereni samostojen narod smo in imamo iste in enake pravice do svojega suverenega narodnega življenja kot vsak drug velik narod. Novorojenček ima isto sveto od Boga in vseh človeških pravic do svojega življenja kakor 7 čevljev visok človek ali 80 let stari. In kdor nas, baby narod umori, je nekako morilec, kakor če umori velikega. Da, kot baby narod imamo še to predpravico pred velikimi, da so vsi veliki narodi po vseh božjih in človeških postavah dolžni, da ga ščitijo, da mu pomagajo, da ga varujejo kakor imajo v družini starejši, večji bratje in sestre dolžnost, da najmlajšega in najmanjšega svojega brata ščitijo, mu pomagajo in ga varujejo.«

Zakrajškova pobuda za ustanovitev samostojne slovenske države ni imela trajnejših posledic in je marginalna. Trajala je le slab mesec, od prihoda Zakrajška sredi avgusta 1941 v ZDA do Snojevega posega v začetku septembra 1941. Težko bi dejali, da je bil začetnik misli o slovenski državi, saj so se taki predlogi pojavljali tudi že med obema vojnama (npr. Anton Novačan, Božo Vodušek, Anton Breclj ...). Toda po drugi strani je bil prvi, ki je seznanil ameriško in s tem tudi širšo svetovno diplomatsko javnost, da med Slovenci obstajajo težnje po samostojni slovenski državi, kar je pustilo sledi tudi v ameriških dokumentih.

Naslovniki province		telefon
CURIA GENERALIS	Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919 0039 06 638 02 92
Stane Zore ljubljski nadškof in metropolit	Ciril-Metodov trg 4 p.p. 1990, 1001 Ljubljana stane.zore@ofm.si	01 234 26 00
Provincialni minister	Marjan Čuden Prešernov trg 4, 1000 Ljubljana	+386 1 242 9310
BREZJE	Brezje 72 4243 BREZJE brezje@ofm.si	04 537 07 **
	Viktor Polikarp Tomaž Milan Robert Tadej I. Zakristija Romarski urad	02 04 09 11 18 041 802 341 26 00
KAMNIK	Francišksanski trg 2 1241 KAMNIK http://franciskani-kamnik.rkc.si franciskani.kamnik@t-2.si kamnik@ofm.si	064 179 910
(gvarđijan, rektor, magister postulantov) p. mag. Ciril A. Božič p. Pashal Gorjup p. Franci Seničar		031 773 900 0593 66 486 0593 66 484
KOPER/STRUNJAN	Destradijev trg 10a 6000 KOPER koper@ofm.si	0590 73 470
	Andrej Marjan	72 71
LJUBLJANA - CENTER	Prešernov trg 4 1000 LJUBLJANA	01 242 9***
	porta gost/podstrešje 1 provincial sam./žup. arhiv faks - hiša, ZBF ZBF Ambrož M., gvarđijan prov. arhiv Janko Marko faks - Marko Edvard Ksaver pevski kor regens chori/I. nad. 29 Vid Pavle, vikar in župnik rekreatijska soba knjižnica šivalnica župnijska pisarna zakristija obednica klerikat/Mario	300 301 310 312 313 314 316 317 318 322 323 324 328 334 335 336 337 342 343 344 345 346 347 351
LJUBLJANA - BEŽIGRAD	Küzmičeva 6 1000 LJUBLJANA lj.bezigrad@ofm.si	0590 717 **
	Regalat Miran Š. Andraž	21 22 25
LJUBLJANA - ŠIŠKA	Černetova 20 1000 LJUBLJANA lj.siska@ofm.si	01 583 72 70 01 583 72 **
	Silvin Bernardin Gregor	77 80 82
LJUBLJANA - VIČ in Komisariat za Sv. deželo	Tržaška 85 1000 LJUBLJANA lj.vic@ofm.si	01 244 42 52
	Anton Hieronim Zdravko Pepi Tadej Boštjan Komisariat	56 57 58 59 61 62 50
MARIBOR	Ul. škofa Maksimiljana Držečnika 7 2000 MARIBOR maribor@ofm.si	02 228 51 10 02 228 51 **
	Janez Franc Boris	13 19

SESTRE KLARISE	Andreja Bitenca 138 1000 LJUBLJANA	01 518 25 00
MOŠNJE	Mošnje 8 4240 RADOVLJICA	04 533 88 78
NAZARJE	Samostanska pot 50 3331 NAZARJE nazarje@ofm.si samostan.nazarje@gmail.com zupnija.nazarje@gmail.com dom.marija.nazaret@gmail.com	03 583 19 93
SESTRE KLARISE	Samostanska pot 51 3331 NAZARJE	03 583 13 91
NOVA GORICA	Škrabčeva 1, p.p. 303 5001 NOVA GORICA info@samostan-kostanjevica.si	05 330 77 50 05 330 77 5*
	Niko Vili Miran Filip	2 4 5 6
NOVA ŠTIFTA	Nova Štifta 3 1317 SODRAŽICA nova.stifta@ofm.si	01 836 99 43
NOVO MESTO	Francišksanski trg 1 8000 NOVO MESTO novo.mesto@ofm.si	07 338 14 70 07 338 14 7*
	Peter Marko Krizostom Tomaž H.	1 3 4 7
PROVINCIALNA HIŠA	Strunjan 134 telefonska govorilnica	05 678 21 21
SVETA GORA	Sveta Gora 2 5250 SOLKAN sv.gora@ofm.si	05 330 40 20 05 330 40 **
	Hadrijan Bogdan R. Miha Ambrož Benedikt	25 28 30 37
SVETA TROJICA	Meznaričeva 8 2235 SV. TROJICA V SL. GORICAH sv. trojica@ofm.si	02 720 55 56
TUJINA		
COLLEGIO S. ISIDORO	Via degli Artisti, 41 00187 Roma Italia br. Jan Dominik Bogataj	
ADELAIDE - WEST HINDMARSH	Holy Family Slovenian Mission 51 Young Avenue AU - WEST HINDMARSH SA 5007	
MELBOURNE - KEW SS. Cyril and Methodius' Slovenian Mission	19 A'Beckett Street PO BOX 197 AU - KEW VIC 3101 Simon Peter	0061 3 9853 7787 mobitel: 0061 412 555 840
SYDNEY MERRYLANDS St. Raphael's Slovenian Mission	311 Merrylands Road PO BOX 280 AU - MERRYLANDS NSW 2160	0061 2 9637 7147 mobitel: 0061 409 074 760
CURIA GENERALIS	Via S. Maria Mediatrice, 25 IT - 00165 ROMA	0039 06 684 919
JOHNSTOWN St. Therese's Friary	536 Decker Avenue US - JOHNSTOWN PA 15906	001 814 539 76 33
LEMONT St. Mary's Friary	14246 Main Street PO Box 608 US - LEMONT IL 60439	001 630 257 24 94
Slovensko versko središče		001 630 257 20 68
NEW YORK St. Cyril's Friary	62 St. Mark's Place US - NEW YORK NY 10003	001 212 674 34 42

Elektronski naslovi skupnosti	
Provincialat	provincialni.minister@ofm.si
Definitorij	definitorij@ofm.si
Tajništvo province	tajnik@ofm.si
Prokuratura	prokuratura@ofm.si
Založba BF	zbf@ofm.si
Komisariat	komisariat@ofm.si
Generalna kurija	http://www.ofm.org
e-mail	[ime]@ofm.org [ime] je naziv urada ali oznaka osebe (npr. mingen, secgen, formgen, missgen, econgen, pax, acta, ipd.)
Elektronski naslovi bratov	
Ambrož Mušič	ambroz.music@rkc.si
Andraž Arko	andraz.arko@rkc.si
Andrej Pollak	andrej.pollak@rkc.si
Andrej Vovk	andrej.vovk.ofm@rkc.si
Anton Jerman	anton.jerman@gmail.com
Benedikt Dejan Embersič	benediktdejanembersic@gmail.com
Bernard Goličnik	bernard.golicnik@rkc.si
Bernard Karmanocky	bernard11k@aol.com
Bernardin Sušnik	bernardin@susnik.si
Boštjan Horvat	bostjan.horvat@ymail.com
Bogdan Knavs	bogdan.knavs@rkc.si
Bogdan Rus	bogdan.rus@rkc.si
Boris Markež	boris.markez@rkc.si
Christian Gostečnik	christian.gostecnik@guest.arnes.si
Ciril A. Božič	cirilb@bigpond.com
Darko Žnidaršič	darko.znidarsic@rkc.si
David Šrumpf	p.david.ofm@gmail.com
Edvard Kovač	edvard.kovac@guest.arnes.si
Filip Rupnik	filipr@volja.net
Franci Seničar	franci.senicar@gmail.com
Franci Kovše	franc.kovse1@gmail.com
Gregor Kos	gregor.kos@rkc.si
Jan Cvetek	jan.cvetek@gmail.com
Jan Dominik Bogataj	janco.bog@gmail.com
Janko Žagar	janko.zagar@hotmail.com
Janez Papa	janez.papa@rkc.si
Krizolog Cimerman	krizolog@yahoo.com
Krizostom Komar	krizostom.komar@rkc.si
Ksaver Babnik	ksaver.babnik@gmail.com
Mari Osredkar	mari.osredkar.ofm@siol.net
Marijan Cvitak	marijan.cvitak@ofm.si
Marjan Čuden	marjan.cuden@rkc.si
Marjan Čuk	marjan.cuk@rkc.si
Marko Novak	marko.novak@rkc.si
Metod Ogorevc	metod.ogorevc@ofm.si
Mihael S. Vovk	mihael.vovk@rkc.si
Milan Kadunc.	milan.kadunc@rkc.si
Miran Špelič	miran.spelic@rkc.si
Miran Vidic	miran.vidic.ofm@gmail.com
Niko Žvokelj	niko.zvokelj@rkc.si
Pavle Jakop	pavle.jakop@gmail.com
Pepi Lebreht	pepi.lebreht@rkc.si
Peter Lavrih	pater.peter@rkc.si
Peter Vrabec	peter.vrabec@rkc.si
Rafko Slejko	rafaels@libero.it
Regalat Razbočan	regalat@gmail.com
Robert Bahčič	robert.bahcic@rkc.si
Silvin Krajnc	silvin.krajnc@rkc.si
Simon P. Berlec	simon.peter.berlec@rkc.si
Tadej Inglič	tadej.inglic@rkc.si
Tadej Strehovec	tadej.strehovec@gmail.com
Tomaž Hočvar	tomaz.hocvar@rkc.si
Tomaž Menart	tomaz.menart@ofm.si
Tomaž Pinter	tomaz.pinter@rkc.si
Vid Lisjak	pater.vid@gmail.com
Viktor Papež	viktor.papez@rkc.si
Vili Pustoslemšek	vili.pustoslemsek@rkc.si
Zdravko Jakop	zdravko.jakop.ofm@gmail.com

